

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKINMA
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

BURSA

YATIRIM ORTAMI DEĞERLENDİRME RAPORU

INVEST Bursa
Yatırım
Destek Ofisi
IN BURSA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı / Bursa Eskisehir Bilecik Development Agency
Işıktepe OSB mah. Arıtma Cad. No:22 Nilüfer / Bursa TÜRKİYE
T. +90 224 211 13 27 • F. +90 224 211 13 29 • bebka@bebka.org.tr • www.bebka.org.tr

Bursa Yatırım Destek Ofisi / Bursa Investment Support Office
Işıktepe OSB mah. Arıtma Cad. No:22 Nilüfer / Bursa TÜRKİYE
T. +90 224 211 13 27 • F. +90 224 211 13 29 • bursa@bebka.org.tr • www.bursainvest.gov.tr

BEBKA © 2024

Özel ve tüzel kişiler tarafından çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve satılamaz. İzinsiz kullanılamaz

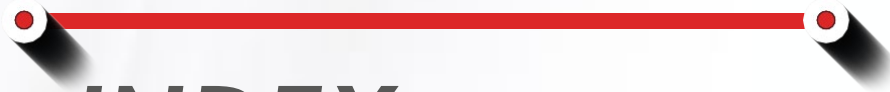
GELENEKTEN GELECEĞE AKAN ŞEHİR
*THE CITY THAT FLOWS FROM
TRADITION TO THE FUTURE*

 BURSA

CAZİP, ÜRETKEN, REKABETÇİ
ATTRACTIVE, PRODUCTIVE, COMPETITIVE

 BURSA

İÇİNDEKİLER

INDEX

KONUM - 7 LOCATION - 7		
		RAKAMLARLA BURSA - 12 FACTS & FIGURES - 12
TARİH - 15 HISTORY - 15		
		TURİZM ve KÜLTÜR - 18 TOURISM & CULTURE - 18
ALTYAPI ve LOJİSTİK - 43 INFRASTRUCTURE and LOGISTICS - 43		
		ÖZEL YATIRIM BÖLGELERİ - 46 SPECIAL INVESTMENT ZONES - 46

DIŞ TİCARET - 53

FOREIGN TRADE - 53

SEKTÖRLER - 62

SECTORS - 62

OTOMOTİV - 69

AUTOMOTIVE - 69

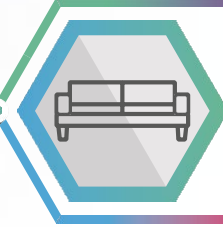
MAKİNE METAL - 78

MACHINERY METAL - 78

MOBİLYA - 87

FURNITURE - 87

TEKSTİL - 92

TEXTILE - 92

TARIM ve GIDA - 99

AGRO-FOOD - 99

YÜKSELMEKTE OLAN
SEKTÖRLER - 106

RISING SECTORS - 106

AR-GE ve YENİLİKÇİLİK - 109

R&D and INNOVATION - 109

ULUSLARARASI
YATIRIM - 113

INTERNATIONAL
INVESTMENT - 113

YATIRIM TEŞVİKLERİ - 118

INVESTMENT
INCENTIVES - 118

BURSA İLKLERİ - 129

FIRST OF... BURSA - 129

BURSA
YATIRIM DESTEK OFİSİ - 134

BURSA INVESTMENT
SUPPORT OFFICE - 134

KAYNAK - 137

REFERENCES - 137

KONUM | LOCATION

KONUM

LOCATION

Bursa, Türkiye'nin 81 ilinden biri olarak Türkiye arazisinin (göl hariç) %1,35'ini kaplamaktadır.

Bursa ili 28°-30° doğu boylamları (meridyen) arasında ve 40° kuzey enlemi (paralel) üzerinde yer almaktadır.

Bursa-İstanbul arası karayolu ve sürekli denizyolu (feribot, deniz otobüsü) ulaşımı sağlanmaktadır.

Bursa Yenişehir Havalimanı'nın Bursa şehir merkezine uzaklığı yaklaşık 50 km'dir. Bunun yanı sıra, İstanbul Anadolu yakasında bulunan İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Bursa'ya yakınlığı ile tercih edilen bir havalimanıdır.

As being one of 81 provinces of Turkey, Bursa covers 1,35% of Turkey's area (excluding lakes).

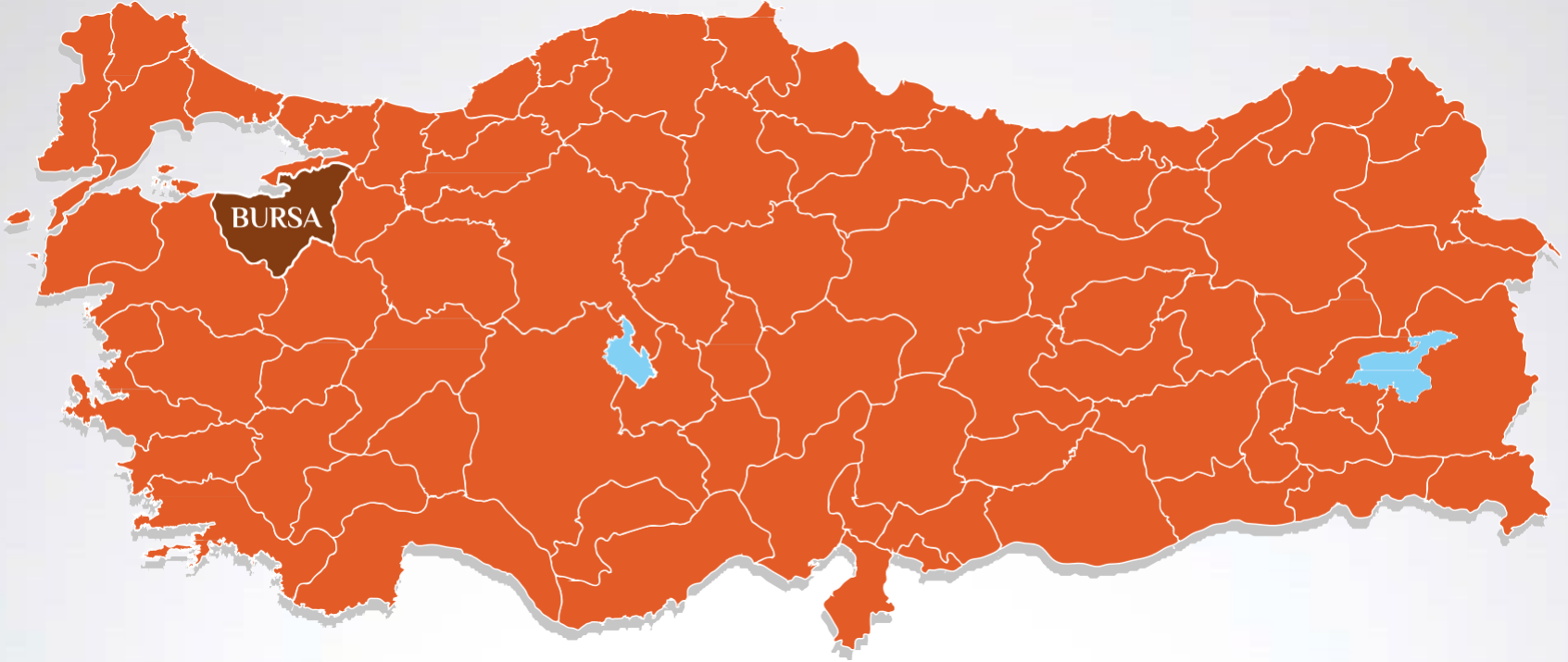
Bursa province is located between 28°-30° East longitudes and over 40° North latitude.

Bursa-İstanbul has a continuous seaway connection via ferry boats and sea buses along with motorway.

Bursa Yenişehir Airport is approximately 50 km's from Bursa centrum. Besides, İstanbul Sabiha Gökçen Airport which is on Asian side of İstanbul is a preferred airport with its proximity to Bursa.

	Ankara	İstanbul	Antalya	Mersin	İzmir
Uzaklık / Distance (km)	384	243	541	831	325
	35 dakika / mins	1,5 saat / hour	1 saat / hour	1,5 saat / hour	3,5 saat / hour
Ulaşım Şekli / Transportation Means	Uçak / Plane	Araba / Car	Uçak / Plane	Uçak / Plane	Araba / Car

Kaynaklar / Sources: Karayolları Genel Müdürlüğü / General Directorate of Motorways

Alan (göl dahil)	10886,38 km²	<i>Surface area (including lakes)</i>
Alan (göl hariç)	10421,87 km²	<i>Surface area (excluding lakes)</i>
İklim	Ilıman iklim / Temperate climate	<i>Climate</i>
Merkez rakım	155 m	<i>Altitude of Centre</i>
En yüksek yer	Uludağ 2.543m	<i>The highest point</i>
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C) - Ay (1928- 2023)	31,1°C - Ağustos / August	<i>The highest average temperature (°C) - Month (1928- 2023)</i>
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C) - Ay (1928- 2023)	1,7°C - Ocak / January	<i>The lowest average temperature (°C) - Month (1928- 2023)</i>

Kaynaklar / Sources:

Meteoroloji Genel Müdürlüğü / General Directorate of Meteorology Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

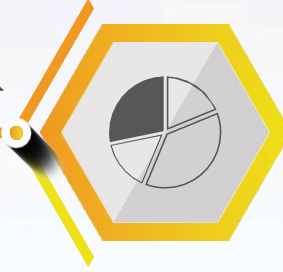
Karayolları Genel Müdürlüğü / General Directorate of Motorways

RAKAMLAR | FACTS & FIGURES

RAKAMLARLA BURSA

FACTS & FIGURES

Rakamlar		Facts & Figures
Demografi		Demography
Nüfus (2023)	3.214.571	Population (2023)
Türkiye nüfusu içindeki payı (2023) (%)	3,77	Share in the population of Turkey (2023) (%)
Nüfus yoğunluğu (2023)	308	Population density (2023)
Yıllık nüfus artış hızı (2023) (%)	6,2	Annual growth rate of population (2023) (%)
Ortanca yaş (2023)	35,9	Median age (2023)
Yaşlı bağımlılık oranı (65+ yaş) (2023) (%)	15,1	Old age dependency ratio (age of 65 and over) (2023)(%)
Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş) (2023) (%)	29,5	Young age dependency ratio (age of 0-14) (2023)(%)
İşgücü		Labour force
İşgücüne katılma oranı (%) (2022)	56,0	Labour force participation rate (%) (2022)
İşsizlik oranı (%) (2022)	8,3	Unemployment rate (%) (2022)
İstihdam oranı (%) (2022)	51,3	Employment rate (%) (2022)
Dış Ticaret		Balance of foreign trade
İhracat (Milyon ABD Doları) (2023)	12.735,7	Export (million USD Dollar) (2023)
İthalat (Milyon ABD Doları) (2023)	10.625,2	Import (million USD Dollar) (2023)
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD Doları) (2023)	2.110,5	Balance of Foreign Trade (million USD Dollar) (2023)
Türkiye ihracatındaki payı (%) (2023)	4,98	Share in total export of Turkey (%) (2023)
Türkiye ithalatındaki payı (%) (2023)	2,9	Share in total import of Turkey (%) (2023)

Kaynak / Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

Bursa, Türkiye'nin en gelişmiş 6. ildir.

Bursa is the 6th most developed province of Turkey

TARİH | HISTORY

TARİH HISTORY

Bölgedeki bilinen en eski yerleşim, Makedonya Kralı V. Philip'in Bitinya Kralı Prusias'a armağan ettiği antik Yunan şehri Cius'tur. Prusias, M.Ö. 202 yılında şehri yeniden inşa etmiş ve Prusia olarak adlandırmıştır. Ayrıca daha sonra Hristiyanlığın en önemli konsülüne ve kiliselerinden birine ev sahipliği yapacak olan, Bitinya kralının eşi Nicaia'nın adına kurulan ve "altın şehir" olarak adlandırılan İznik (Nicaea)'da bu bölgede yer alır.

Bursa, 1326 yılında fethedilerek Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk başkenti olmuştur. Osmanlı dönemi boyunca ipek ürünlerinin kaynağı olan Bursa 1487 yılında 45,000 nüfusa ulaşmıştır. Bursa, yüzyıllar boyunca önemli bir yönetim ve ticaret merkezi olmaya devam etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu takiben, Bursa ülkedeki önemli sanayi kentlerinden biri haline gelmiştir.

The earliest known settlement at this location was the Ancient Greek city of Cius, which Philip V of Macedon granted to Prusias, the King of Bithynia, in 202 BC. Prusias rebuilt the city and renamed it to Prusia. Additionally, İznik (Nicaea) which will later host the most important council of Christianity and one of its churches is located in this region, that was established in the name of Nicaea, the wife of the king of Bithynia, and is called the 'Golden City'.

Bursa became the first major capital city of the early Ottoman Empire following its capture from the Byzantines in 1326. During the Ottoman period, Bursa continued to be the source of silk products. The population of Bursa was 45,000 in 1487. Bursa remained to be the most important administrative and commercial centre for centuries.

Following the foundation of the Republic of Turkey, Bursa became one of the industrial centres of the country

TURİZM ve KÜLTÜR | TOURISM and CULTURE

TURİZM ve KÜLTÜR TOURISM & CULTURE

Bursa, turizm çeşitliliği açısından dünyanın en şanslı yerlerinden biridir.

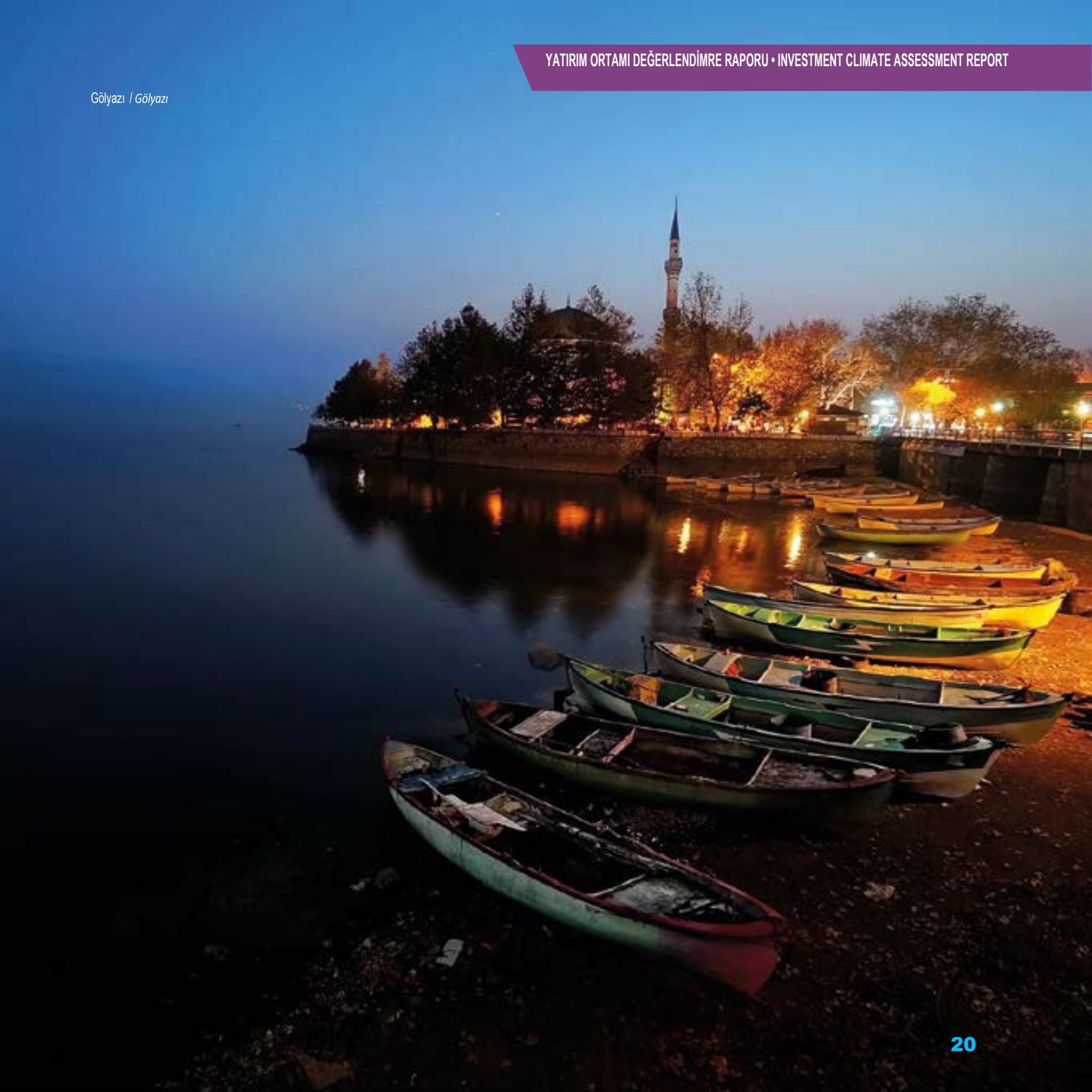
- Kültür Turizmi
- Termal Turizm
- Kış Turizmi
- Doğa Turizmi
- Gastronomi Turizmi
- Macera Turizmi

Bursa is on the luckiest places in the world regarding the variety of tourism:

- *Culture Tourism*
- *Thermal Tourism*
- *Winter Tourism*
- *Nature Tourism*
- *Gastronomy Tourism*
- *Adventure Tourism*

Iznik Gölü / Iznik Lake

Gölyazı / Gölyazı

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

Bursa, Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk başkenti olması ve Cumalıkızık Köyü'nün 700 yıllık bir tarihe sahip olması ile 2014 yılında 8 alanı ile 'Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu' başlığı altında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmiştir.

Dünya Mirası Olan 8 Alan:

- Hanlar Bölgesi (Orhan Gazi Külliyesi ve Çevresi)
- Hanlar Bölgesi (Osman Gazi and Orhan Gazi Türbeleri)
- Hüdavendigar (I. Murad Külliyesi)
- Hüdavendigar (I. Murad Külliyesi) (Eski Kaplıca)
- Yıldırım (I. Bayezid) Külliyesi
- Yeşil (Çelebi Mehmed) Külliyesi
- Muradiye (Sultan II. Murad) Külliyesi
- Cumalıkızık Köyü

As Bursa being the first capital city of the Ottoman Empire and the village of Cumalıkızık having a 700 year history, in 2014, Bursa was awarded UNESCO World Heritage status with its 8 sights under headline 'Bursa and Cumalıkızık: the Birth of the Ottoman Empire'.

These 8 sights in Bursa are:

- *Khans Area (Orhan Ghazi Kulliyeye* and Its Surroundings)*
- *Khans Area (Osman Ghazi and Orhan Ghazi Tombs)*
- *Hüdavendigar (Sultan Murad I) Kulliyeye*
- *Hüdavendigar (Sultan Murad I) Kulliyeye (Old Turkish Bath)*
- *Yıldırım (Sultan Bayezid I) Kulliyeye*
- *Yeşil (Mehmed I) Kulliyeye*
- *Muradiye (Sultan Murad II) Kulliyeye*
- *Cumalıkızık Village*

**Kulliyeye is a religious institution integrating mosque, religious school, public bath and a kitchen for the poor*

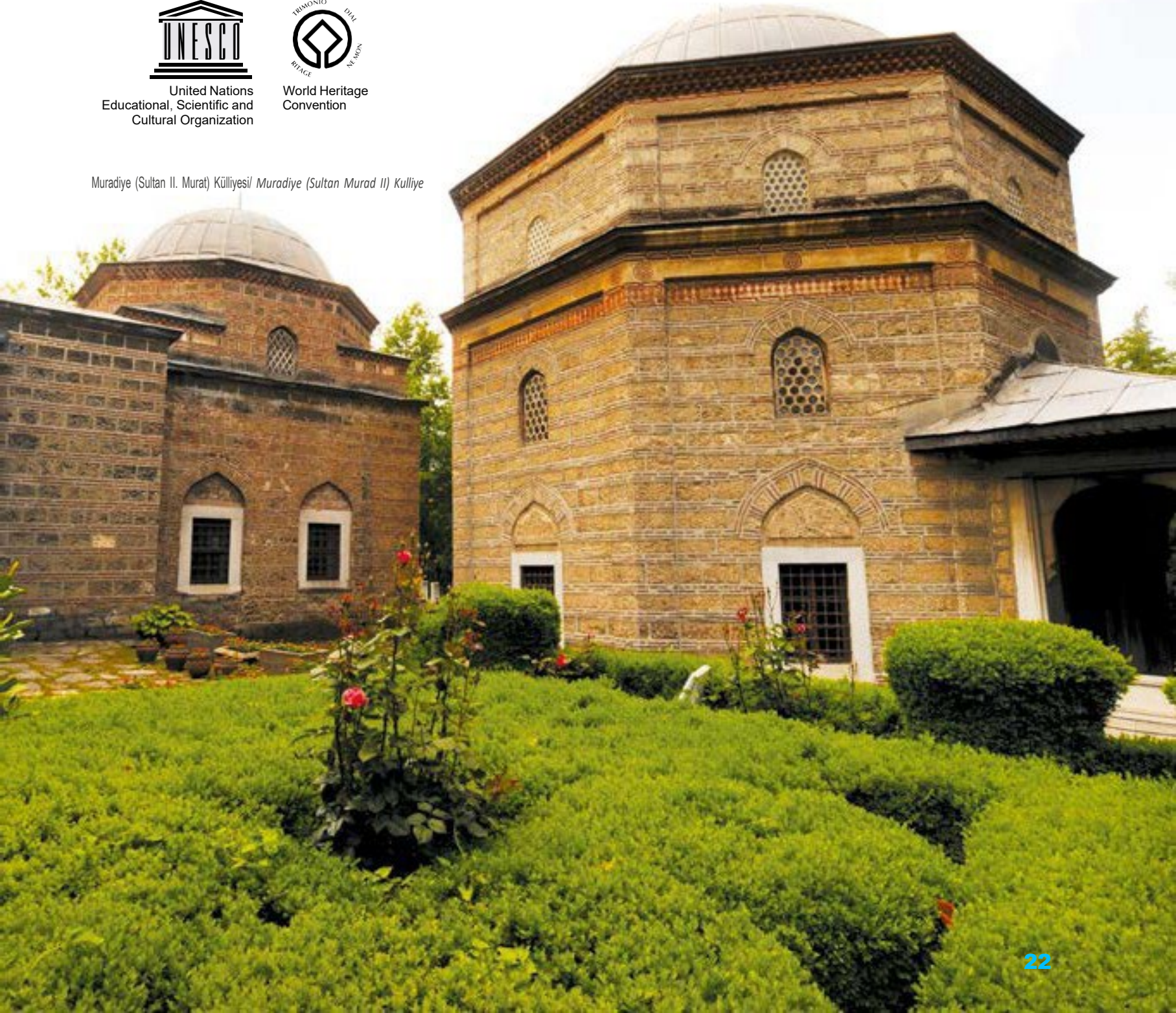

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

Muradiye (Sultan II. Murat) Külliyesi / Muradiye (Sultan Murad II) Kulliyesi

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Turizm İşletme ve Yatırım Belgesi'ne sahip 14'ü 5 yıldızlı, 35'i 4 yıldızlı olan toplam 122 otelin yanında 201 Basit Belgeli turizm konaklama tesisleri bulunmaktadır.

2023 yılı sonu itibariyle %23'ü yabancı olmak üzere 1 milyon 581 bin kişi Bursa ilini konaklamalı olarak ziyaret etmiştir.

Bursa, aynı zamanda tarihi, turistik ve dini mekanlarının yanında çeşitli alışveriş imkanları ile hem yerli hem de yabancı turistler için önemli bir gününbirlik ziyaret destinasyonudur.

There are a total of 122 hotels, 14 of which are 5-star and 35 of which are 4-star, with the Tourism Operation and Investment Certificate of the Ministry of Culture and Tourism, as well as 201 Simple Certified tourism accommodation facilities.

By the end of 2023, 1 million 581 thousand people, 23% of whom are foreigners, visited Bursa for accommodation.

Bursa is also an important daily visit destination for both local and foreign tourists with its historical, touristic and religious places as well as various shopping opportunities.

Bursa Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri 2023		YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Bursa Tourism Operation Licensed Touristic Accommodation 2023		Foreigner	Citizen	Total
Tesise Geliş Sayısı	Number Of Arrivals	366.226	1.215.638	1.581.864
Geceleme	Nights Spent	758.725	2.128.057	2.886.782
Ortalama Kalış Süresi	Average Length Of Stay	2,07	1,75	1,82
Doluluk Oranı (%)	Occupancy Rate (%)	9,86	27,66	37,52

İznik Ayasofya Camii / İznik Hagia Sophia

TARİHİ ANITLAR / HISTORICAL MONUMENTS

Irgandı Köprüsü

Dünyadaki 4 çarşılı köprüden biridir. Kagir ve tek katlı köprü, 1442 yılında inşa edilmiştir.

Irgandı Bridge

Irgandı Bridge is one of the four bridge bazaars in the world. The bridge is made of stone and has one floor, was built in 1442.

Ulu Cami

Ulu Cami 1396-1399 yılları arasında inşa edilmiştir. Ulu Cami her biri dörder kubbeli 5 bölümden oluşur. Ortadaki kubbenin altında havuzlu, 18 köşeli bir şadırvan bulunur. Caminin içi kaligrafi müzesi görünümündedir.

Ulu Cami (The Grand Mosque)

Ulu Mosque is composed of 5 sections each of which has four domes. There is a fountain with 18 corners underneath the central dome. Interior of the mosque looks like calligraphy museum.

Yeşil Türbe

Bursa'nın simgesi olmuş tarihi bir yapıdır (1421). Yeşil Türbe adını dış cephesinin yeşile bakan çinilerle kaplı oluşundan alır.

Green Tomb

Green Tomb is a historical building which has been a symbol of Bursa (1421). Green Tomb takes its name from the fact that its exterior is covered with green coloured tile.

Cumalıkızık

Uludağ'ın eteklerinde yer alan 700 yıllık Osmanlı vakıf köyü olan Cumalıkızık, Osmanlı sivil mimarisinin örneklerini en iyi yaşatan köydür.

Cumalıkızık

Cumalıkızık, 700 years old Ottoman foundation village in the foothills of Uludağ, is a village which offers the best examples of Ottoman civil architecture.

KÜLTÜR / CULTURE

İznik Çinileri

14. yüzyılda Anadolu çini sanatı Osmanlılar ile birlikte yeni bir boyut kazanmış, 15-17. yüzyıllar arasında İznik, önemli bir çini ve seramik üretim merkezi haline gelmiştir. Burada üretilen çiniler Osmanlı Dönemi'nin önemli yapılarının duvarlarını süslediği gibi günümüzde de dünyadaki ününü sürdürmektedir.

İznik Ceramics

In 14th century Anatolian ceramics have gained a new dimension and between 15th and 17th centuries Iznik has become an important production place of ceramics and tiles. Like the ceramics and tiles produced here adorned the walls of important buildings in Ottoman Period, it continues to keep its worldwide reputation.

Mehter Takımı

Mehter, kökeni Anadolu Selçuklularına dayanan askeri bir bando takımıdır. Orhan Bey tarafından 14. yüzyılın başlarında kurulduğu kabul edilir.

Janissary Band

Janissary is a military band whose roots date back to Anatolian Seljuk Empire. It is accepted that Bursa Janissary Band was established by Orhan Bey at the beginning of the 14th century.

Kılıç- Kalkan Oyunu

Kılıç- Kalkan, dünyada müziksiz oynanan tek halk oyunudur. Bu oyunun Anadolu'da Türklerden önce de oynandığı belirlenmiştir. Kılıç ve kalkan ile oyuncuların ayak ve diz vuruşlarıyla çıkardığı sesler, müzik ve ritmin yerini alır.

Sword- Shield Play

It is the only folkloric play in the world that is played without music. It is known that this play existed in Anatolia before the Turks. The music and rhythm are replaced by the sounds of the sword, shield, knee and foot hits of the players.

Karagöz ve Hacivat

Karagöz ve Hacivat, Osmanlı döneminde meşhur olmuş geleneksel Türk gölge oyunudur. Özellikle Ramazan ayında oynanır. Gölge Oyunu, radyo ve televizyonun yükselişine kadar Türkiye'deki en popüler eğlencelerden biri olmuştur.

Karagöz & Hacivat

Karagöz and Hacivat is the traditional Turkish shadow play which was popularized during the Ottoman period. Karagöz-Hacivat plays are especially associated with Ramadan. Until the rise of radio and TV, it was one of the most popular forms of entertainment in Turkey.

DOĞAL GÜZELLİKLER / NATURAL BEAUTIES

Uludağ

Antik dönemde Olympos Misios adıyla tanınan Uludağ, tanrıların Troya Savaşı'nı izlediği yer olarak mitolojideki yerini almıştır. Uludağ, 2543m. yüksekliği ve milli parkı ile Türkiye'nin en köklü kış ve doğa turizmi merkezine ev sahipliği yapmaktadır

Uludağ (Olympos)

Uludağ which was known as Olympos Misios in ancient time, is the place from where Gods watched Trojan War in the mythology. With its 2543m. height and national park, Uludag host the longest-established winter and nature tourism centre in Turkey.

İnkaya Çınarı

Türkiye'nin en yaşlı çınarı olarak bilinen doğa harikası bir ağaçtır. 600 yıllıktır. Uludağ yolunda, Osmanlı Devleti'nin ilk köylerinden olan İnkaya Köyü'ndedir.

Inkaya Sycamore

It is a wonder of nature and is known as the oldest sycamore of Turkey. It is 600 years old. Sycamore is in the village of İnkaya, located on the road to Uludağ, that was one of the first villages of The Ottoman Empire.

Gölyazı Köyü

Gölyazı Köyü, Uluabat Gölü'nün kuzeyinde 2 yarımada üzerinde kurulmuştur. Gölün içinde 7 ada vardır. Bölge tamamen sit alanı ilan edilmiştir.

Gölyazı Village

Gölyazı village is located on two peninsulas in the north of the lake Uluabat. There are 7 islands in the lake. The region is declared as a conservation area.

Misi Köyü

Bursa- Orhaneli yolu üzerinde eski bir Rum köyü olan Misi'nin evleri günümüze kadar ayakta kalmayı başarmıştır. Uludağ'ın güneyindeki dağlık ve ormanlık bölgede yer alır.

Misi Village

Misia village is the Greek village on the road to Bursa – Orhaneli and its houses survived to our day. Village is located on the mountainous and woodland area at the south of Uludağ.

Suuçtu Şelalesi

38 metre yükseklikten dökülen şelale, ziyaretçilerine kayın, meşe ve çam ağaçlarının gölgesinde serin bir dinlenme alanı sunmaktadır.

Suuçtu Waterfall

The waterfall with a height of 38 meters offers a cool recreation spot in the shadows of beech trees, oaks and pine trees.

MÜZELER / MUSEUMS

Bursa'da Büyükşehir Belediyesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, diğer yerel yönetimlere bağlı ve özel nitelikte olmak üzere 2024 yılı itibariyle 47 müze bulunmaktadır.

Bursa'daki müzelerden bazıları:
Kent Müzesi, Atatürk Evi ve Müzesi, Hünkâr Köşkü Müzesi, Osmanlı Evi Müzesi, Bursa Arkeoloji Müzesi, Tekstil Müzesi, Enerji Müzesi, Karagöz Evi, Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi, Uluumay Osmanlı Halk Kıyafetleri ve Takıları Müzesi, Mobilya Ağaç Sanayi Müzesi

By 2024 there are 47 museums in Bursa affiliated to Greater Municipality of Bursa, Ministry of Culture and Tourism, other local authorities and private institutions

Some of museums in Bursa are:

Kent (City) Museum, Atatürk House & Museum, Hünkâr Köşkü Museum, Ottoman House, Archeology Museum of Bursa, Textile Museum, Energy Museum, Karagöz House, Tofaş Museum of Anatolian Vehicles, Uluumay Museum of Ottoman Folk Garments and Adornments, Furniture Wood Industry Museum

SANAT / ART

Kültür Bakanlığı'na bağlı Türkiye'nin ilk ve tek bölge senfoni orkestrası 1999 yılında Bursa'da kurulmuştur. Bursa Bölge Senfoni Orkestrası, Türkiye'de 2012 yılında 'Yılın Orkestrası Ödülü'nü alarak Donizetti Klasik Müzik Ödülünü alan ilk ve tek devlet orkestrası olmuştur.

İlde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Bursa Devlet Tiyatrosu ve Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Bursa Şehir Tiyatrosu'nun yanında diğer özel tiyatrolarla birlikte toplam 26 tiyatro seyircileriyle buluşmaktadır.

Bursa, başta Uluslararası Bursa Festivali, Uluslararası Altın Karagöz Halk Dansları Yarışması ve Bursa Gastronomi Festivali olmak üzere çok sayıda ulusal ve uluslararası kültür ve sanat etkinliğine ev sahipliği yapmaktadır.

Bursa Regional Symphony Orchestra, affiliated to Ministry of Culture and Tourism, is the first and the only regional symphony orchestra of Turkey and established in 1999. The orchestra has become the first and the only state orchestra that received Donizetti Classical Music Awards in Turkey by receiving the award in 2012.

In Bursa, as well as Bursa State Theater of Ministry of Culture and Tourism and Bursa City Theater of Bursa Greater Municipality, private theaters total of 26 theatres, are performing for their audience.

Bursa is also hosting several national and international art and culture events like International Bursa Festival, International Golden Karagöz Folk Dances Competition and Bursa Gastronomy Festival.

GASTRONOMİ / GASTRONOMY

Bursa Kebabı (İskender Kebap) / Bursa Kebab (Iskender Kebab)

Tahinli Pide / Pita Bread with Tahini

Pideli Köfte / Meatballs with Pita Bread

Cantik / Cantik

İnegöl Köfte / İnegöl Meatball

Kemalpaşa Tatlısı / Kemalpaşa Dessert

Kestane Şekeri / Candied Chestnut

ALTYAPI ve LOJİSTİK
INFRASTRUCTURE and LOGISTICS

ALTYAPI ve LOJİSTİK INFRASTRUCTURE and LOGISTICS

Bursa, sanayisinin gelişmişliği ile dış ticarete önemli role sahip bir il olarak lojistik sektörünün çok önemli olduğu bir ildir.

Bursa'da, lojistik hizmetler zincirinde özellikle limanlar ön plana çıkmaktadır. Limanların kapasitesi artırıldığı gibi yenileme çalışmaları da yürütülmektedir.

Bursa, Osmangazi köprüsü ve otoyol bağlantıları ile İstanbul ve Avrupa ile olduğu gibi İzmir ve limanlarına hızlı ve kolay ulaşım imkanlarına sahiptir.

Bandırma-Bursa-Ayazma-Osmaneli Hızlı Tren Hattı'nın da tamamlanması ile büyük metropoller olan İstanbul ve Ankara ile Bursa'nın ulaşım bağlantısı kolaylaşacaktır.

Ayrıca, ilde havayolu kargo taşımacılığı da yapılmaktadır.

Bursa, with its developed industry and its important role in foreign trade, is a province where logistics sector is very important.

In Bursa, regarding logistics services chain, especially, the ports are coming up. As the capacities of the ports are increased, the process of renovation is carried out.

Bursa has fast and easy access to Izmir and its ports, as well as to Istanbul and Europe, with the Osmangazi bridge and highway connections.

The connection of Bursa with big metropolises of Istanbul and Ankara will become easier with the completion of Bandırma- Bursa- Ayazma- Osmaneli Speed Train Line.

Besides, cargo shipping by airways is available in Bursa.

Limanlar	Konum	Web	Elleçlenen Yük Türleri
Ports	Location	Web	Types of Load Handled
Borusan Limanı	Gemlik	www.borusanlimani.com	Konteyner, Genel Kargo, RoRo / Container, General Cargo, RoRo
Castrol (BP) Limanı	Gemlik	www.bp.com.tr	Motorin, Benzin, MEG, Baz Yağı, Katı / Motorin, Petrol, MEG, Base Oil, Additive
Gemport	Gemlik	www.gemport.com.tr	Konteyner, Genel Kargo, RoRo / Container, General Cargo, RoRo
MKS limanı	Gemlik	www.mksmarmara.com	Kimyasal (Metanol) / Chemical (Metanol)
Roda Limanı	Gemlik	www.rodaport.com	Konteyner, Genel Kargo, Dökme Yük / Container, General Cargo, Bulk Freight
Mudanya Limanı	Mudanya	www.mudanyaliman.uab.gov.tr	Dökme yük (krom, manyezit, kireç) / Bulk Freight (chrome, magnesite, lime)

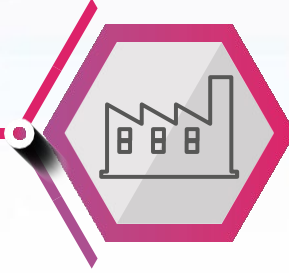
Kaynak / Source: Gemlik Liman Başkanlığı, Mudanya Liman Başkanlığı / Gemlik Port Management, Mudanya Port Management

ÖZEL YATIRIM BÖLGELERİ SPECIAL INVESTMENT ZONES

ÖZEL YATIRIM BÖLGELERİ

SPECIAL INVESTMENT ZONES

Türkiye’de Organize Sanayi Bölgesi, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeleri olmak üzere üç tür özel yatırım bölgesi bulunmaktadır.

Bursa’da 17 Organize Sanayi Bölgesi ile 2 Teknoloji Geliştirme Bölgesi ‘ne ve Türkiye’deki 19 serbest bölgeden birine ev sahipliği yapmaktadır.

There are three types of special investment zones in Turkey which are Organised Industry Zones, Technological Development Zones and Free Zones.

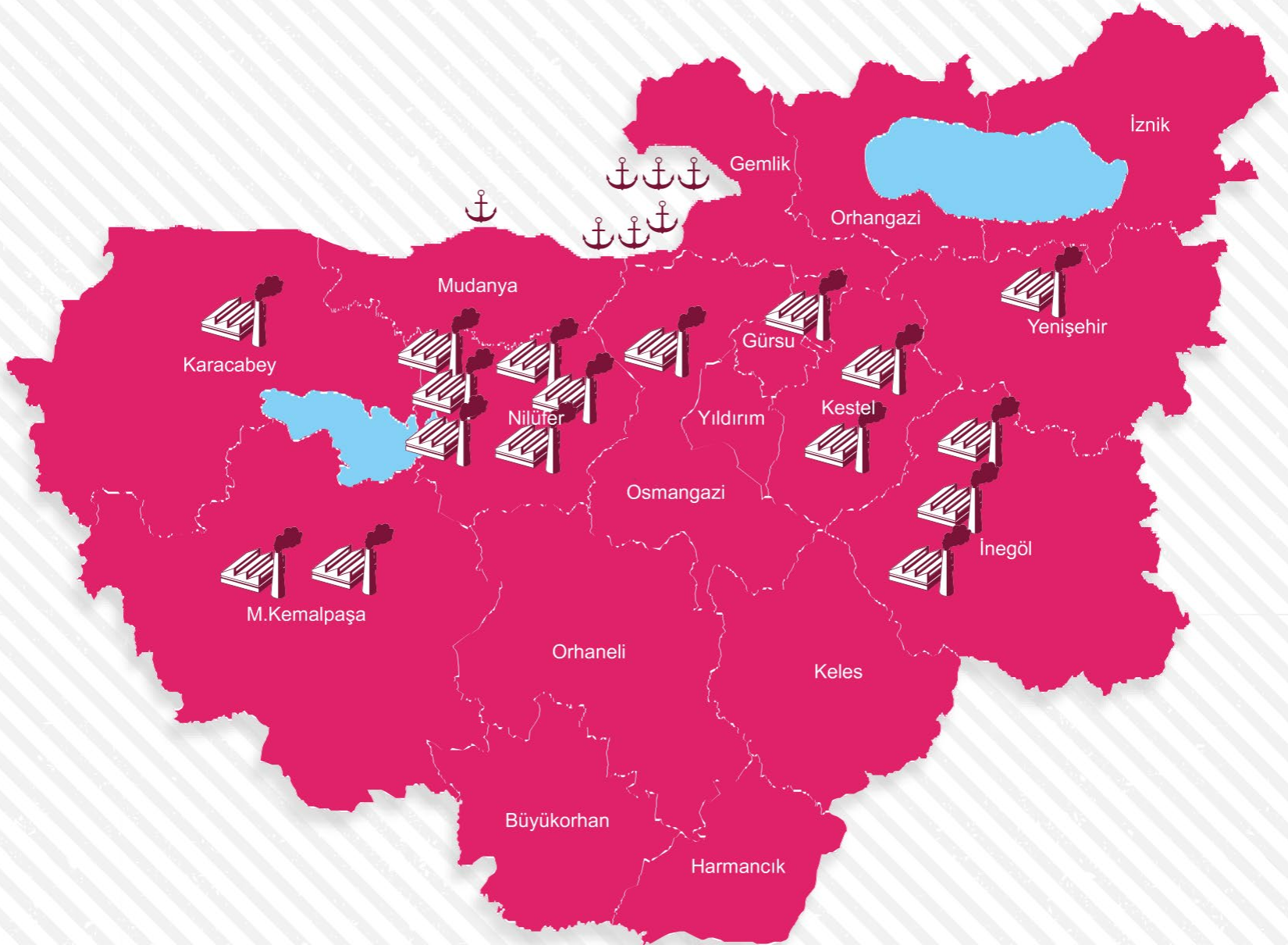
Bursa has 17 Organised Industrial Zones, 2 Technological Development Zones and has one of 19 Free Zones in Turkey.

Türkiye’nin ilk planlı Organize Sanayi Bölgesi 1966 yılında Bursa’da açılmıştır.

The first planned Organised Industry Zone of Turkey has been founded in Bursa in 1966.

BURSA ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ (OSB) VE LİMANLARI / BURSA ORGANISED INDUSTRY ZONES (OIZ) AND PORTS

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ (OSB) / ORGANISED INDUSTRY ZONES (OIZ)

	Organize Sanayi Bölgesinin Adı Name of Organised Industry Zone	Durum Status	Organize Sanayi Bölgesi Türü Type of Organised Industry Zone	Bulunduğu İlçe District Located	Web Adresi Web Address
1	Bursa Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Nilüfer	www.bosb.org.tr
2	Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Osmangazi	www.dosab.org.tr
3	Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Nilüfer	www.nosab.org.tr
4	İnegöl Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	İnegöl	www.inegolosb.org.tr
5	Gürsu Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Gürsu	www.gusab.org.tr
6	Mustafakemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Mustafakemalpaşa	www.mkposb.org.tr
7	Kestel Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Kestel	www.kosab.org.tr
8	Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Nilüfer	www.hosab.org.tr
9	İnegöl Mobilya Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	İhtisas/ Specialised	İnegöl	www.imosab.org.tr
10	Bursa Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	İhtisas/ Specialised	Nilüfer	www.bursaderiosb.com
11	Kayapa Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Nilüfer	www.kayapaosb.org.tr
12	Tosab Tekstil Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	İhtisas/ Specialised	Osmangazi	www.tosab.org.tr
13	Yenişehir Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Yenişehir	www.yosab.org
14	Mustafakemalpaşa Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	İhtisas/ Specialised	Mustafakemalpaşa	mkpmermercilerosb.org.tr
15	Yenice İslah Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	İnegöl	www.yeniceosb.org.tr
16	Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Karacabey	www.teknosab.org.tr
17	Barakfaki Organize Sanayi Bölgesi	Faal/ Active	Karma/ Mixed	Kestel	www.bosab.org.tr

Şubat 2024 / February 2024

Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi (TEKNOSAB)'nde lojistik köy, teknopark, sektörel mükemmeliyet merkezleri ile teknoloji üniversitesi bulunacaktır. Uzay, havacılık, savunma ve raylı sistemlere dönük teknoloji merkezi ve ortak üretim merkezi ile TEKNOSAB, teknoloji yoğun bir yapıya sahip olacaktır.

In Bursa Technology Organised Industry Zone (TEKNOSAB), there will be a logistic village, a technopark, sectoral excellence centres and a technology university. With its technology centre for space, aviation, defence and rail systems and its common production centre, TEKNOSAB will have a technology intensive structure.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ (TGB) / TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT ZONES (TDZ)

Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Adı / <i>Name of Technological Development Zone</i>	Web Adresi / <i>Web Address</i>
<i>Ulutek Teknoloji Geliştirme Bölgesi</i>	http://www.ulutek.com.tr/
<i>Bursa Teknopark</i>	https://bursateknopark.com/

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, üniversitelerin araştırmalar ile bilgi oluşturduğu, sanayinin bilgiyi uygulamaya transfer ettiği, devletin de verimli iş birliği platformu oluşturulması için gerekli desteği verdiği, üniversite-sanayi- devletin aynı çatı altında iş birliği içinde olduğu ekosistemleridir.

ULUTEK TEKNOPARK 2005 yılında Türkiye'nin 20. Teknoparkı olarak, Uludağ Üniversitesi, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Uludağ İhracatçı Birlikleri ortaklığında kurulmuştur. 2006 yılında faaliyete geçmiş olan ULUTEK TEKNOPARK 47 dekarlık alanda Bursa Uludağ Üniversitesi'ne bağlı olarak hizmet vermektedir.

BURSA TEKNOPARK 22 Mart 2021 tarihinde kurularak 16 Haziran 2022 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır. Bursa Teknik Üniversitesi Mimar Sinan Yerleşkesi içerisinde yaklaşık 3 dekarlık alanda hizmet vermektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yürütülmekte Olan Çalışmalar:

- Kuluçka Merkezi
- Teknoloji Transfer Ofisleri
- Avrupa İşletmeler Ağı
- Yazılım Vadisi

Technological Development Zones are the eco-systems where university-industry-state are in cooperation under the same roof, covering the University for generating knowledge through research, the Industry for transferring this knowledge into practice, the state for providing the necessary support for the formation of fruitful collaboration platform.

ULUTEK TECHNOPARK has founded as 20th technopark of Turkey in cooperation of Uludağ University, Bursa Chamber of Commerce and Industry (BTSO), Bursa Greater Municipality and Uludağ Exporters' Associations General Secretariat. ULUTEK TECHNOPARK has become active in 2006 and it is on an area of 47 decares affiliated to Uludağ University.

BURSA TECHNOPARK was established on March 22, 2021 and started its activities on June 16, 2022. It serves in an area of approximately 3 decares within the Bursa Technical University Mimar Sinan Campus.

Activities of Technological Development Zones:

- *Incubation Centre*
- *Technology Transfer Offices*
- *Enterprise Europe Network*
- *Software Valley*

SERBEST BÖLGE / FREE ZONE

Serbest Bölgenin Adı / Name of Free Zone	Web Adresi / Web Address
Bursa Serbest Bölgesi (BUSEB)	http://www.buseb.com/

Bursa Serbest Bölgesi, Bursa- Yalova karayolu güzergahında, Gemlik ilçesinde Bursa Şehir merkezine 30 km mesafede ve dört büyük limanın bitişiğinde kurulmuştur. Resmi olarak 11 Mayıs 2001’de açılan serbest bölge, 825 dönümlük bir arazi üzerindedir.

Bursa Serbest Bölgesi’nin önemli özelliklerden birisi liman bölgesinin hemen gerisinde üretim yapabiliyor olması ve bunun lojistik kolaylık sağlamasıdır.

Bursa Free Zone was founded in Bursa-Yalova highway route side by side with four big ports in Gemlik District at a distance of 30 kms from Bursa Centrum. Bursa Free Zone, that has been officially opened in 11 May 2001, covers an area of 825 decares.

The most important feature of Bursa Free Zone is that the manufacturing can take place just behind the Free Zone so that logistically it is convenient.

DIŞ TİCARET | FOREIGN TRADE

DIŞ TİCARET

FOREIGN TRADE

SEKTÖRLERE GÖRE DIŞ TİCARET / FOREIGN TRADES BY SECTORS

Discover
the potential

Bursa'nın 2023 yılı toplam ihracatının %28,3'ünü motorlu kara taşıtları imalatı sektörü oluştururken, %14,9'unu başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizatların imalatı ile %10,1' ini tekstil ürünleri imalatı oluşturmaktadır.

Bursa'nın 2023 yılı toplam ithalatının %21,7'sini motorlu kara taşıtları oluştururken, %15,1 Kimyasal madde ve ürünler ile %15'i başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizatlardan oluşturmaktadır.

In 2023, 28,3% of Bursa's total export is consist of motor vehicles manufacturing sector where 14,9% is export of machinery manufacturing and %10,1 is textile products manufacturing sector.

Regarding the import of Bursa in 2023, 21,7% of Bursa's total import is consist of motor vehicles manufacturing where 15.1% is chemical materials and products and 15% other machinery manufacturing sector.

CAZİP, ÜRETKEN, REKABETÇİ BURSA

ATTRACTIVE, PRODUCTIVE, COMPETITIVE BURSA

BURSA'NIN SEKTÖRLERE GÖRE İHRACATI 2023

EXPORT OF BURSA BY SECTORS 2023

		2023 Yılı Bursa İhracat (bin ABD Doları)	Sektör İhracatının Bursa Toplamı İçindeki Payı (%)	Bursa Sektör İhracatının Türkiye İçindeki Payı (%)
		2023 Bursa's Export (thousand USD)	Share of Sector's Export in Bursa's Total Export (%)	Share of Export of Bursa's Sector in Turkey (%)
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	3.600.065	28,3	27,8
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1.892.233	14,9	14,6
Tekstil ürünleri	<i>Manufacture of textiles</i>	1.384.975	10,9	10,7
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	<i>Manufacture of furniture</i>	1.131.391	8,9	8,7
Makine ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>	792.723	6,2	6,1
Giyim eşyası	<i>Manufacture of wearing apparel</i>	737.734	5,8	5,7
Plastik ve kauçuk ürünleri	<i>Manufacture of rubber and plastics products</i>	607.797	4,8	4,7
Diğer	<i>Other</i>	2.567.681	20,2	2
Toplam	Total	12.735.917	100,00	5,13

Kaynak / Source: Türkiye İstatistik Kurumu- "ISIC Düzey 2" / Turkish Statistical Institute- "ISIC 2 digit"

BURSA'NIN SEKTÖRLERE GÖRE İTHALATI 2023

IMPORT OF BURSA BY SECTORS 2023

		2023 Yılı Bursa İthalat (bin ABD Doları)	Sektör İthalatının Bursa Toplamı İçindeki Payı (%)	Bursa Sektör İthalatının Türkiye İçindeki Payı (%)
		2023 Bursa's Import (thousand USD)	Share of Sector's Import in Bursa's Total Import (%)	Share of Import of Bursa's Sector in Turkey (%)
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2.537.690	23,9	7,1
Kimyasal madde ve ürünler	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	1.543.031	14,5	3,9
Ana metal sanayi	<i>Manufacture of basic metals</i>	1.494.923	14,1	2,4
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1.461.281	13,8	4,7
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekine ve cihazlar	<i>Manufacture of electrical equipment n.e.c.</i>	667.921	6,3	4,3
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	530.774	5,0	2,6
Tekstil ürünleri	<i>Manufacture of textiles</i>	467.559	4,4	9,3
Diğer	<i>Other</i>	1.921.630	18,1	1,3
Toplam	Total	10.624.813	100,00	2,9

Kaynak / Source: Türkiye İstatistik Kurumu- "İSIC Düzey 2" / Turkish Statistical Institute- "ISIC 2 digit"

RAKAMLARLA BURSA'NIN DIŞ TİCARETİ

FOREIGN TRADE OF BURSA IN FIGURES

Bursa'nın 2023 yılı toplam ihracatı 12.735 milyon ABD Doları	Bursa 2023 ihracatıyla Türkiye' nin 81 ili içinde 5. sırada gelmektedir.	Bursa'nın toplam ihracatı Türkiye ihracatının %5,13'üne karşılık gelmektedir.
<i>Total export of Bursa in year 2023 is 12.735 million USD</i>	<i>Bursa ranks 5rd in 81 provinces with its export in 2023.</i>	<i>Bursa's total export is 5.91% of Turkey's total export.</i>
Bursa'nın 2023 yılı toplam ithalatı 10.624 milyon ABD Doları	Bursa 2023 ithalatıyla Türkiye' nin 81 ili içinde 5. sırada gelmektedir.	Bursa'nın toplam ithalatı Türkiye ithalatının %2,9'una karşılık gelmektedir.
<i>Total import of Bursa in year 2023 is 10.624 million USD</i>	<i>Bursa ranks 5th in 81 provinces of Türkiye with its import in 2023.</i>	<i>Bursa's total import is 2.9% of Turkey's total export.</i>
Bursa 2023 yılında 201 ülke ile dış ticaret yapmıştır.	Bursa, 2023 yılında, 194 ülkeye ihracat yaparken, 149 ülkeden ithalat yapmıştır.	
<i>Bursa had foreign trade with 201 countries in 2023.</i>	<i>In 2023, Bursa exported to 194 countries and imported from 149 countries.</i>	
Bursa'nın dış ticaret hacminin %51'ini Almanya, İtalya, Çin, İspanya, Fransa, A.B.D ve Polonya ile ticareti oluşturmaktadır.		
<i>51% of Bursa's foreign trade volume is with Germany, Italy, China, Spain, France, United States and Poland.</i>		
Bursa ilinin en fazla ithalat (1,8 milyar \$) ve ihracat (2,4 milyar \$) yaptığı ülke Almanya'dır.	Bursa'nın Almanya'ya yaptığı ihracat Bursa'nın toplam ihracatının %19'unu oluşturmaktadır.	Bursa'nın Almanya'dan yaptığı ithalat Bursa'nın toplam ithalatının %17'sini oluşturmaktadır.
<i>The country to which Bursa exports(2.4 billion USD) and import (1.8 billion USD) at most is Germany with</i>	<i>The export of Bursa to Germany is 19% of its total export.</i>	<i>The import of Bursa from Germany is 17% of its total import.</i>

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE İHRACATI 2023

EXPORT OF BURSA BY COUNTRIES 2023

Ülkeler / Countries	2023 Yılı ihracat (milyon USD) 2023 Bursa's Export (million USD)	Bursa'nın Toplam İhracatındaki Payı (%) Share of Sector's export in Bursa's Total Export (%)
Almanya / Germany	2.369	18,81
İtalya / Italy	870	6,84
A.B.D. / U.S.A.	738	5,80
İspanya / Spain	720	5,66
Birleşik Krallık / United Kingdom	574	4,51
Romanya / Romania	534	4,19
Fransa / France	512	4,02
Rusya Federasyonu / Russian Federation	504	3,96
Polonya / Poland	362	2,84
Hollanda / Netherland	355	2,79
Cezayir / Algeria	331	2,60
Diğer (183 ülke ve 14 Serbest Bölge) / Other (183 countries and 14 free zones)	4.836	37,97
Toplam / Total	12.735	100,00

Kaynak / Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE İTHALATI 2023

IMPORT OF BURSA BY COUNTRIES 2023

Ülkeler / Countries	2023 Yılı İthalat (milyon USD) / 2023 Bursa's Import (million USD)	Bursa'nın Toplam İthalatındaki Payı (%) / Share of Sector's Import in Bursa's Total Import (%)
Almanya / Germany	1.855	17,46
İtalya / Italy	1.611	15,17
Çin / China	1.276	12,01
Polonya / Poland	489	4,60
Güney Kore / South Korea	484	4,56
Fransa / France	471	4,43
İspanya / Spain	451	4,21
Rusya Federasyonu / Russian Federation	314	2,96
Hindistan / India	276	2,60
Belçika / Belgium	251	2,37
Çekya / Cechia	225	2,12
Diğer (138 ülke ve 9 Serbest Bölge) / Other (138 countries and 9 free zones)	2.919	27,47
Toplam / Total	10.624	100,00

Kaynak / Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

SEKTÖRLER | SECTORS

SEKTÖRLER

SECTORS

Bursa sanayi ve ticareti ile köklü bir ekonomiye sahip bir ildir. Geçmişten gelen sanayi ve ticaret kültürü ile ildeki ticaret ve sanayi odaları, birlikleri ve iş adamları dernekleriyle güçlü bir yapıya sahiptir.

Bursa, ilin araştırma ve geliştirme çalışmalarında rol alan 2 devlet üniversitesi (Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi), 1 vakıf üniversitesi (Bursa Mudanya Üniversitesi) ile sektörlerin ihtiyacı olan insan kaynaklarını yetiştirmektedir.

2022 zorunlu sigortalı çalıştıran işyeri sayısına bakıldığında 91.132 işyerinde 809.059 zorunlu sigortalı çalışmaktadır (Sosyal Güvenlik Kurumu).

İşyerlerinin dağılımına bakıldığında, işyerlerinin başta %30 ile toptan ve perakende ticaret sektöründe, %20 ile imalat sektöründe ve %10 ile inşaat sektörüne faaliyet gösterdiği görülmektedir.

Bursa Bursa has got a long standing economy with its trade and industry. It has got a strong structure with its culture of trade and industry as well as chambers of trade and industry, unions and societies of businessmen.

Bursa is also providing human resources that the sectors need with its 2 state universities (Uludağ University, Bursa Technical University), 1 trust university (Bursa Mudanya University) that are taking role in research and development in the province.

Regarding the enterprises that have employees with compulsory insurance, in Bursa in 2022 there are 91.132 enterprises with 809.059 insured employees (Social Security Institution).

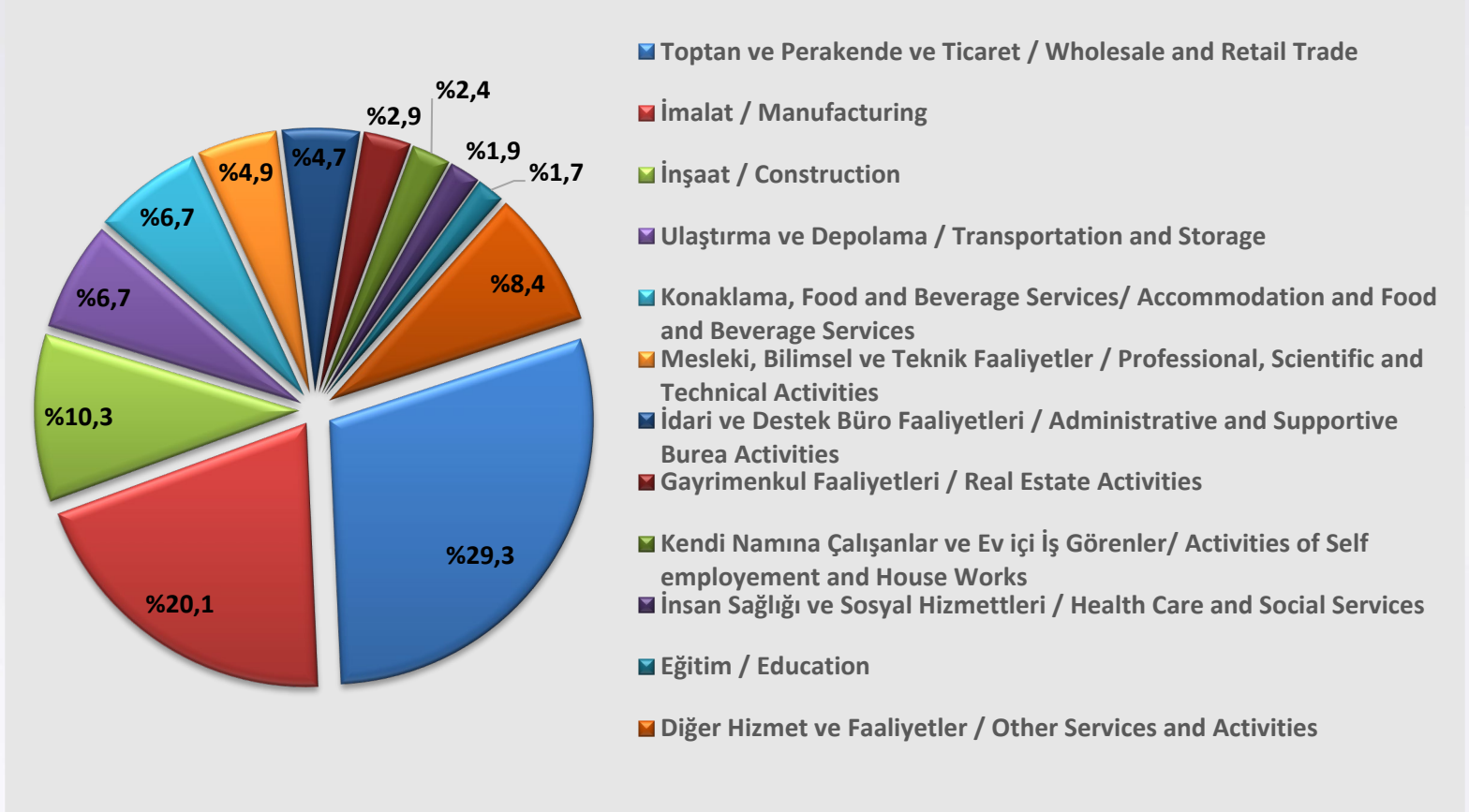
30% of these enterprises is in wholesale and retail trade, 20% is in manufacturing sector and 10% is in construction sector.

CAZİP, ÜRETKEN, REKABETÇİ BURSA

ATTRACTIVE, PRODUCTIVE, COMPETITIVE BURSA

İŞYERLERİNİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI (%) BURSA 2023

DISTRIBUTION OF ENTERPRISES BY SECTORS (%) BURSA 2023

Zorunlu sigortalı çalışanların %45'i imalat sektöründe çalışırken, %14'ü toptan ve perakende ticaret, %10'u inşaat,

%5'i konaklama ve yiyecek hizmetleri, %4'ü idari ve destek hizmetlerinde, %4'ü ulaştırma ve depolama, sektöründe çalışmaktadır.

45% of employees with compulsory insurance are working in manufacturing sector, where 14% in wholesale and retail trade sector, 10% in construction sector, 5% is in accommodation and food services, 4% in administrative and support services, 4% logistics and storage services.

İmalat sektörü ele alındığında da 2022 yılında zorunlu sigortalı çalışanların %24'ü tekstil ürünleri imalatında çalışırken, %21'i motorlu kara taşıtı ve römork imalatında,

%11'i fabrikasyon metal imalatında, %9'u mobilya imalatında, %7'si gıda ürünleri imalatında, %7'si giyim eşyaları imalatında ve %6'sı ise makine ve ekipman imalatında çalışmaktadır.

Ortalama çalışan sayısının en yüksek olduğu sektör işyeri başına 85 zorunlu sigortalı ile motorlu kara taşıtı ve römork imalatı sektörüdür.

Regarding manufacturing sector, in 2022, 24% of employees with compulsory insurance are working in textile products manufacturing, 21% in motor vehicle and trailer manufacturing, 11% in fabricated metal manufacturing, 9% in furniture manufacturing, 7% in food products manufacturing, 7% in wearing apparel manufacturing and 6% in machinery manufacturing.

The sector that has the highest average number of employees is motor vehicle and trailer manufacturing sector with 85 employees with compulsory insurance per enterprise.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 sıralamasında Bursa ilinden 23 firma bulunmaktadır.

In the ranking of Biggest 500 Industrial Companies of Turkey 2023, Bursa has 23 firms.

Türkiye'nin ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 sıralamasından Bursa ilinden 34 firma

In the ranking of second Biggest 500 Industrial Companies of Turkey 2023, Bursa has 34 firms

ÇİROLARINA GÖRE BAŞLICA SANAYİ FİRMALARI

MAIN INDUSTRY COMPANIES BY TURNOVERS

Sıralama / Ranking	Firma / Company	Sektör	Sector	İç ve Dış Satış (Ciro) bin TL (KDV hariç) / Turnover (thousand TL) (excluding VAT)
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.	Otomotiv Ana Sanayi	Automotive Main Industry	71.939.757.388
2	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI A.Ş.	Otomotiv Ana Sanayi	Automotive Main Industry	62.664.328.181
3	ULUDAĞ PERAKENDE ELEKTRİK SATIŞ A.Ş.	Makine ve Teçhizat İmalatı	Manufacture Machinery and Equipment	40.917.994.832
4	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİC. A.Ş.	Metal	Metal	30.371.173.009
5	TGS DIŞ TİCARET A.Ş.	Gıda Tarım ve Hayvancılık	Food, agriculture and animal husbandry	30.153.345.071
6	BOSCH SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	Sağlık	Health	23.741.601.800
7	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ A.Ş.	Elektrik-Elektronik	Electric- electronic	14.588.559.667
8	SARTEN AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	Perakende Ticareti	Retail Marketing	11.258.343.480
9	ASİL ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.	Metal	Metal	10.183.800.289
10	BAMESA ÇELİK SERVİS SAN. VE TİC. A.Ş.	Metal	Metal	-
11	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ A.Ş.	Tekstil ve Hazır Giyim	Textile and apparel	-
12	R.B. KARESİ İTH. İHR. TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	Enerji	Energy	7.355.096.122
13	PRO YEM SAN. VE TİC. A.Ş.	Gıda Tarım ve Hayvancılık	Food, agriculture and animal husbandry	7.139.740.429
14	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SAN. A.Ş.	Otomotiv Yan Sanayi	Automotive supplier industry	7.073.579.229
15	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKS. FAB. A.Ş.	Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	Services, training and consultancy	6.840.409.074
16	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİC. VE SAN. A.Ş.	Gıda Tarım ve Hayvancılık	Food, agriculture and animal husbandry	6.538.674.050

Kaynak / Source: Bursa'daki 250 Büyük Firma Araştırması 2022 / 250 Large Firms in Bursa 2022 Survey

BURSA'DA KÜMELER CLUSTERS IN BURSA

Bursa ili çeşitli sektörleri barındırmasının yanında, bazı sektörlerde de odaklı olarak gelişimine devam etmektedir. Bu sektörler, istihdam yönüyle incelendiğinde de Bursa için kümelenen sektörler ortaya çıkmaktadır.

Bursa, beside hosting varied sectors, also continues its development by focusing on some specific sectors. These sectors are clustering sectors also when the employment of the sectors are closely examined.

Bursa İlinde Faaliyette olan Kümeler

Active Clusters in Bursa

Kaynak: Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

ÖNCÜ SEKTÖRLER: OTOMOTİV
LEADING SECTORS: AUTOMOTIVE

ÖNCÜ SEKTÖRLER: OTOMOTİV

LEADING SECTORS: AUTOMOTIVE

Bursa gelişmiş alt yapısı, iyi eğitilmiş, genç ve kalifiye işgücü, rekabetçi ve güçlü tedarik zinciri ile büyük otomotiv üreticilerinin üretim üslerinden birisi olmuştur. Bursa otomotiv sektörü, uluslararası standartlarda üretim ve ürünlerinin kalitesi ile dünya pazarlarına ihracat yapan bir sektör konumuna gelmiştir. Sektörün önde giden firmaları üretimine Bursa'da 1960'lı yıllarda başlamıştır. Türkiye'nin ilk yerli ve elektrikli otomobil tesisi TOGG Bursa Gemlikte 2022 yılında faaliyete başlamıştır.

Ana sanayideki gelişmelere paralel olarak Bursa otomotiv yan sanayisi de gerek üretim miktarı gerekse kalite olarak iç piyasa hem de uluslararası pazarlarda rekabet gücüne ulaşmış bulunmaktadır.

Yan sanayi ürünleri olarak komple motor ve motor parçaları, iç ve dış lastikler, aktarma organları, fren sistemleri ve parçaları, hidrolik ve pnömatik aksamlar, süspansiyon parçaları, emniyet aksamları, kauçuk ve lastik parçalar, şasi aksam ve parçaları, dövme ve döküm parçalar, elektrik ekipmanları ve aydınlatma sistemleri, akümülatörler, oto camları, koltuk ve iç döşemeleri üretilmektedir. Ayrıca 2023 yılında elektrikli araçlarda kullanılan bataryaların üretimi için SİRO batarya geliştirme ve üretim tesisi faaliyete başlamıştır.

Bursa, owing to its developed infrastructure, well-trained young and qualified labour force, competitive and sophisticated supply chain, has become one of the worldwide bases for big automotive industry manufacturers. Bursa automotive sector, with international standards of production and product quality, has become an industry that exports to global Markets. The leading firms of the sector in Bursa started their production in 1960's. Turkey's first domestic and electric automobile facility, TOGG, started its operations in Bursa Gemlik in 2022.

In parallel with the developments in main automotive industry, in Bursa, automotive supplier industry has reached high competitiveness level both in domestic and international markets with its production size and quality.

Major supplier industry products are motor and motor parts, inner and outer tube and tyres, transmission components, brake systems and parts, hydraulic and pneumatic components, suspension components, safety components, rubber and rubber components, chassis components and parts, casting and casting parts, electrical equipment and lighting systems, accumulators, auto windows, seats and upholstery. In addition, the SİRO battery development and production facility began operating in 2023 for the production of batteries used in electric vehicles.

BURSA OTOMOTİV SANAYISININ ANA TEMSİLCİLERİ

KEY MANUFACTURERS OF AUTOMOTIVE INDUSTRY IN BURSA

Firma / Firm	GÜLERYÜZ	KARSAN	OYAK RENAULT	TOFAŞ	TOGG
Ürünler / Products	Otobüs / Bus	Kamyon, Kamyonet, Minibüs, Midibüs, Otobüs / Truck, Pick-up Truck, Minibus, Midibus, Bus	Otomobil / Passenger Car	Otomobil, Kamyonet, Kamyon / Passenger Car, Pickup Truck	Elektrikli Otomobil Electrical Cars

Kaynak / Source: Otomotiv Ana ve Yan Sanayi Raporu 2023 / Automotive Main and Supply Industry Report 2023

2023 BURSA OTOMOTİV SANAYİ ÜRETİM KAPASİTESİ

2023 PRODUCTION CAPACITY OF AUTOMOTIVE INDUSTRY IN BURSA

Firma / Firm	Otomobil / Passenger Car	Kamyonet / Pickup Trucks	Otobüs / Bus	Minibüs / Minibus	Midibüs / Midibus	Toplam / Total
Toplam / Total	696.000	275.200	5.670	8.820	2.700	988.390

Kaynak / Source: Otomotiv Sanayii Derneği- Otomotiv Ana ve Yan Sanayi Raporu 2023 / Automotive Manufacturers Association - Automotive Main and Supply Industry Report 2023

Türkiye'nin 2023 yılı toplam motorlu kara taşıtı üretim kapasitesinin %49'u Bursa'dadır.

In 2023, 49% of road motor vehicles production capacity of Turkey is in Bursa.

Türkiye'nin 2023 yılı toplam motorlu kara taşıtı, römork ve yarı-römork imalatı ihracatı 7,2 milyar ABD Doları.

The export of motor vehicles, trailers and semi-trailers in year 2023 is 7,2 billion USD.

Bursa, Türkiye'nin motorlu kara taşıtı, römork ve yarı-römork imalatı sektörü ihracatının %20 sine sahiptir.

Bursa has 20% of Turkey's export of motor vehicles, trailers and semi-trailers manufacturing sector.

Bursa'nın ilk 250 firmasından 3'ü otomotiv sektöründedir.

3 of top 250 large firms of Bursa is in automotive sector.

OTOMOTİV SANAYİ TEMSİLCİLERİ AUTOMOTIVE INDUSTRY KEY PLAYERS

RENAULT
Passion for life

KARSAN

OTOMOTİV YAN SANAYİ | AUTOMOTIVE SUPPLIER INDUSTRY

Bursa'da otomotiv yan sanayisi ilde ihracat edilmek üzere üretilmekte olan motorlu araçların katkısıyla gelişmiş durumdadır. Bursa'da otomotiv yan sanayi, OEM (Original Equipment Manufacturer- Orjinal Ürün Üreticisi) firmalarına yönelik üretim yapacak düzeye ulaşmıştır. Bu firmaların büyük bir bölümü uluslararası pazarlarda kabul gören kalite belgelerine sahiptir.

Bursa automotive supplier industry is very well developed due to companies manufacturing for exporting. Automotive supplier industry in Bursa has reached the level of manufacturing for OEM (Original Equipment Manufacturer) companies. An important number of these companies has international quality certificates.

- Global otomotiv yan sanayicileri Bursa'da.
Top global automotive suppliers are in Bursa.
- Bursa'nın ilk 250 firmasından 59'u otomotiv yan sanayisindedir.
59 of top 250 large firms of Bursa is in automotive supplier industry.

GLOBAL OTOMOTİV YAN SANAYİ TEMSİLCİLERİ GLOBAL AUTOMOTIVE SUPPLIER INDUSTRY PLAYERS

BOSCH
Invented for life

YAZAKI

OTOMOTİV YAN SANAYİ İMALATI MANUFACTURE OF AUTOMOTIVE SUPPLIER INDUSTRY

MEKANİK- METAL İÇ AKSAMLAR
MECHANIC- METAL INTERIOR

KOLTUK VE KOLTUK KUMAŞI
SEAT & SEAT FABRIC

KABLO SİSTEMLERİ
WIRING- HARNESS

BATARYA SİSTEMLERİ
BATTERY SYSTEMS

PLASTİK VE KAUÇUK
PLASTIC & RUBBER

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE MOTORLU KARA TAŞITI SEKTÖRÜ İHRACATI DAĞILIMI 2023

BURSA'S EXPORT OF MOTOR VEHICLES SECTOR BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
Almanya	Germany	28,2
İtalya	Italy	15,9
Cezayir	Algeria	8,0
ABD	USA	5,6
Fransa	France	5,1
Romanya	Romania	4,9
İspanya	Spain	4,8
Birleşik Krallık	United Kingdom	3,3
Polonya	Poland	3,1
Belçika	Belgium	2,4
Rusya Federasyonu	Russian Federation	1,3
Slovenya	Slovenia	1,1
Fas	Morocco	1,0
Diğer Ülkeler	<i>Other Countries</i>	15,4
Toplam	Total	100,00

ÖNCÜ SEKTÖRLER: MAKİNE METAL
LEADING SECTORS: MACHINERY METAL

ÖNCÜ SEKTÖRLER: MAKİNE METAL

LEADING SECTORS: MACHINERY METAL

AR-GE ve inovasyonun en fazla önem kazandığı sektörlerden birisi olan makine sektörü, sanayinin itici gücü durumundadır. Bursa makine sanayiinde, her türlü parça ve aksamın yüksek kalitede ve rekabet edebilir fiyatlarda üretimi yapılmaktadır. Sektörde üretim sürecinde yerli girdi oranının yüksek olması rekabet gücünü artırmaktadır.

Bursa'da tekstil makineleri, ambalaj makineleri, CNC hidrolik pres, hidrolik makas, ağır makineler üretim ve ihraç kalemlerinin önemli bölümünü oluşturmaktadır.

Önemli sektörlerden ana metal sanayii demir-çelik alaşımından tüp-boru-profil imalatı, alüminyum-bakır vb. metallerin imalatı, döküm imalatı ve bu metallerin işlenmesiyle elde edilen metal ürünlerin imalatı alt başlıklarını kapsamaktadır.

Bölgede yoğun olan otomotiv ve otomotiv yan sanayi, makine-teçhizat ve elektrikli aletler üretim girdilerinin büyük bir kısmı ana metal sanayinden sağlanmaktadır.

With its innovation and R&D capacity, machinery sector is an impulsive force of the industry. A wide variety of high-quality and cost competitive parts and accessories are being manufactured in Bursa. The competitiveness power of the machinery sector is increasing owing to high domestic input rate during the production process.

Textile machines, packaging machines, CNC hydraulic press, hydraulic scissors and other heavy machines comprise significant part of the manufacturing and exportation of the sector.

Basic metal industry in Bursa comprises manufacturing of iron-steel alloy tube-pipe-profiles, metals like aluminium-copper, castings and other metal products produced by processing of the metals.

The inputs for automotive main and supplier industries, machinery- equipment and electrical machinery manufacturing sectors are provided by basic metal industry in Bursa.

Bursa'nın 2023 yılında makina ve teçhizat imalatı sanayi ihracatı 154 ülkeye 1,8 milyar ABD Doları*

**Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve teçhizat*

In 2023, Bursa's export of machinery and equipment manufacturing industry is 1.8 billion USD and to 300 countries

**Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*

Bursa'nın makina imalatı sanayi ihracatının %25'ini takım tezgâhları oluşturmaktadır.

Around 25% of export of machinery manufacturing industry of Bursa is made up of machine tools.

Bursa'nın ilk 250 firmasından 15'si makina ve teçhizat sektöründedir.

15 of top 250 large firms of Bursa is in machinery and equipment sector.

BURSA MAKİNE VE TEÇHİZAT İMALATI SANAYİ İHRACATININ DAĞILIMI 2023

BURSA DISTRIBUTION OF EXPORT OF MACHINERY AND EQUIPMENT MANUFACTURING INDUSTRY 2023

Makine ve Teçhizat	Makine ve Teçhizat İhracatındaki Payı / Share in Export of Machinery and Equipment (%)	Machinery and Equipment
Takım tezgâhları	25	Machine tools
Pompa, kompresör ve vanalar	20	Pumps, compressors, taps and valves
Genel amaçlı diğer makinelerin imalatı	12	Other general-purpose machinery
Motor ve Türbin imalatı	11	Manufacture of engines and turbines, except aircraft, vehicle and cycle engines
Diğer özel amaçlı makinalar	6	Other special-purpose machinery
Kaldırma ve taşıma teçhizatı	6	Lifting and handling equipment
Mil yatağı, dişli, dişli takımı ve tahrik tertibatı	5	Bearings, gears, gearing and driving elements
Maden, taş ocağı ve inşaat makineleri imalatı	5	Machinery for mining, quarrying and construction
Akışkan gücü ile çalışan donanımların imalatı	3	Manufacture of fluid power equipment
Diğer Makine ve Teçhizatlar	7	Other Machinery and equipments
Toplam	100	Total

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE MAKİNE VE TEÇHİZAT İHRACATI 2023

BURSA'S EXPORT OF MACHINERY AND EQUIPMENT BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
Almanya	Germany	21,3%
ABD	USA	10,7%
Rusya Federasyonu	Russian Federation	7,7%
Birleşik Krallık	United Kingdom	7,6%
Fransa	France	4,2%
Romanya	Romania	4,2%
Endonezya	Indonesia	3,9%
Polonya	Poland	2,8%
İtalya	Italy	2,2%
Avustralya	Australia	2,0%
İspanya	Spain	1,9%
Meksika	Mexico	1,5%
Macaristan	Hungary	1,4%
Hollanda	Netherland	1,4%
Bulgaristan	Bulgaria	1,3%
Kanada	Canada	1,2%
Slovakya	Slovakia	1,1%
Diğer Ülkeler	<i>Other Countries</i>	23,6
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

- Bursa'nın ana metal sanayi ihracatı 2023 yılında 105 ülkeye 540 milyon ABD Doları

2023 export of basic metal industry of Bursa is 540 million USD and to 92 countries

- Bursa'nın ana metal sanayi ihracatının yaklaşık %55'i demir ve çelik
- 55% of basic metal industry export is iron and steel*

- Bursa'nın ilk 250 firmasından 23'i metal sektöründedir.
- 23 of top 250 large firms of Bursa is in metal sector.*

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE ANA METAL İHRACATI DAĞILIMI 2023

BURSA'S EXPORT OF BASIC METAL BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
BAE	UAE	22,0
Almanya	Germany	21,5
Romanya	Romania	7,9
İspanya	Spain	5,9
ABD	USA	5,1
Birleşik Krallık	United Kingdom	3,4
Belçika	Belgium	2,9
Avusturya	Austria	2,3
Rusya Federasyonu	Russian Federation	2,3
Çekya	Czechia	2,3
Fransa	France	2,1
İtalya	Italy	1,7
Tunus	Tunisia	1,6
Slovenya	Slovenya	1,4
Bosna-Hersek	Bosnia- Herzegovinia	1,3
Hollanda	Netherland	1,3
Sırbistan	Serbia	1,2
Bulgaristan	Bulgaria	1,2
Polonya	Poland	1,1
Hindistan	India	1,1
Kanada	Canada	1,0
Diğer Ülkeler	Other Countries	9,5
Toplam	Total	100,00

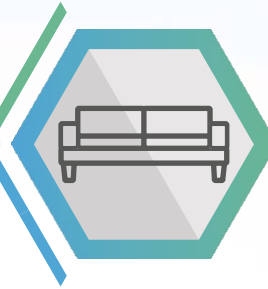
Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

ÖNCÜ SEKTÖRLER: MOBİLYA
LEADING SECTORS: FURNITURE

ÖNCÜ SEKTÖRLER: MOBİLYA

LEADING SECTORS: FURNITURE

1960'lı yıllarda oluşmaya başlayan Bursa'da mobilya sektörü bugün, uluslararası standartlar ve kalite koşullarına göre üretim yapan, dinamik yapısı ve gelişmiş üretim altyapısı ile özellikle İnegöl İlçesi'nde yoğunlaşarak doğal küme konumuna gelmiştir.

İnegöl ilçesi, Bursa'nın mobilya üretiminde en büyük paya sahip olduğu gibi hızlı üretim yeteneği ile butik mobilya üretiminde yükselen bir değerdir.

İnegöl Mobilyası hem yurtiçinde hem de yurtdışında marka olmayı başarmıştır.

Dating its origins back to 1960's, furniture industry in Bursa today meets the standards of international manufacturing and satisfies the demands of global customers. Especially, İnegöl District of Bursa is a natural cluster of furniture sector thanks to its dynamic structure and developed manufacturing infrastructure.

İnegöl District has the highest share in the production of furniture in Bursa and also has an ability of fast manufacturing in boutique furniture area.

İnegöl Furniture has succeeded to be a trademark both in Turkey and worldwide.

Bursa'nın 2023 mobilya imalatı ihracatı 157 ülkeye 1,1 milyar ABD Doları

2023 export of furniture manufacturing of Bursa is 1.1 billion USD and to 157 countries

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE MOBİLYA İHRACATI 2023

BURSA'S EXPORT OF FURNITURE BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
Almanya	Germany	13,8%
Irak	Iraq	12,6%
Macaristan	Hungary	6,1%
Çekya	Czechia	6,0%
ABD	USA	5,3%
Libya	Lebanon	5,2%
Birleşik Krallık	United Kingdom	4,3%
İsrail	Israel	3,9%
Fransa	France	3,8%
BAE	UAE	3,3%
Suudi Arabistan	Saudi Arabia	3,1%
Polonya	Poland	1,8%
Belarus	Belarus	1,5%
Bulgaristan	Bulgaria	1,5%
Romanya	Romania	1,5%
Nijerya	Nigeria	1,3%
Fas	Morocco	1,2%
Gürcistan	Georgia	1,2%
Slovakya	Slovakia	1,0%
Diğer Ülkeler	Other Countries	21,7
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

MOBİLYA SEKTÖRÜNDE ÇATI KURULUŞLAR UMBRELLA INSTITUTIONS IN FURNITURE SECTOR

İMOS

MODSİAD

2010 yılında kurulmuş İnegöl Mobilya Sanayicileri Derneği (İMOS) çatı kuruluş olarak mobilya sanayicilerinin kümelenerek hareket etmesini sağlamakta, mobilya sektörü için yön veren bir rol üstlenmektedir.

İnegöl Mobilyası Türkiye için olduğu gibi dünya için de bilinen bir marka olmayı başarmıştır.

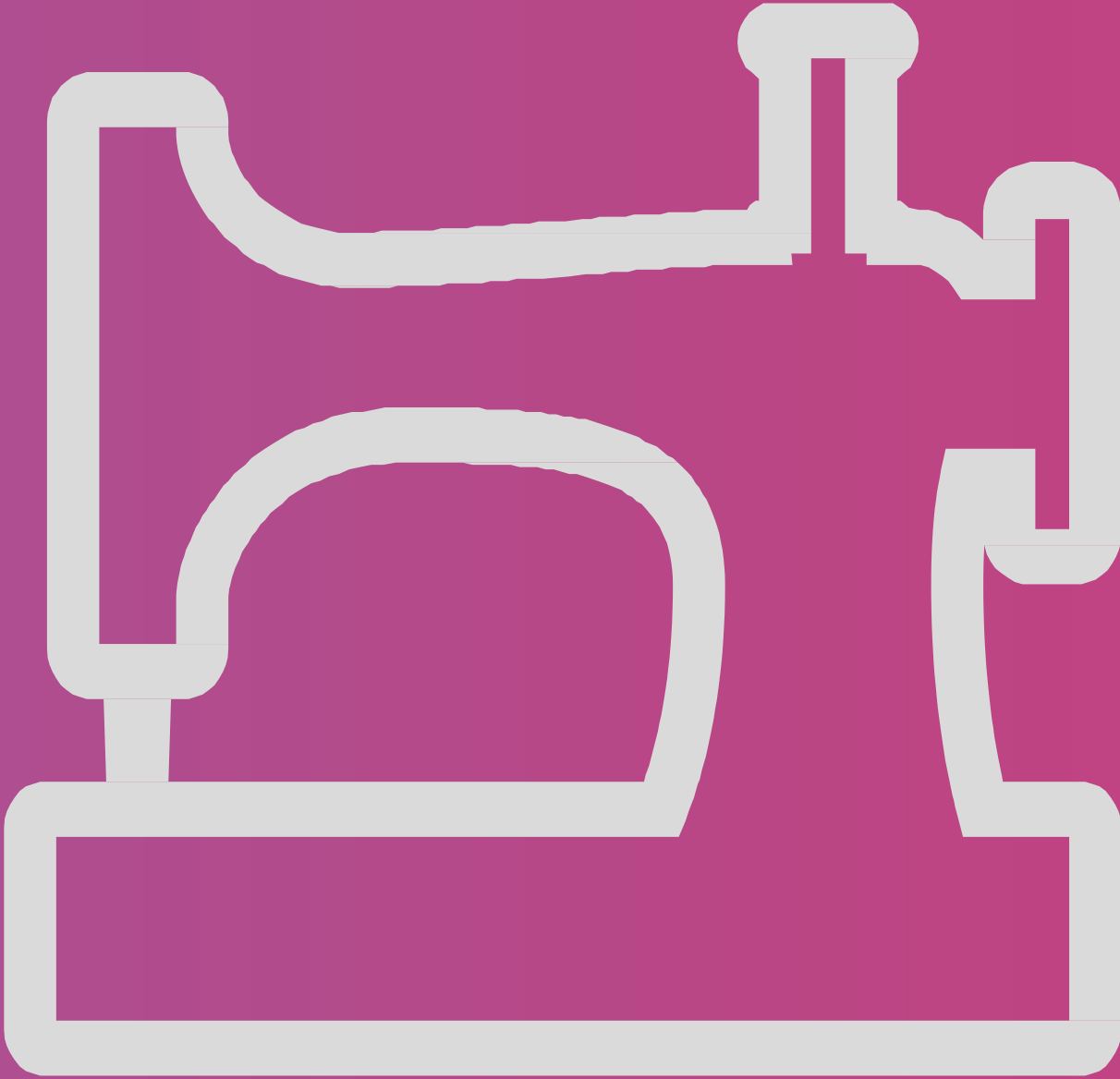
İnegöl, Mobilya Ağaç Sanayi Müzesi'nin yanında Türkiye'nin en büyük mobilya alışveriş merkezi Mobilyum ile sektördeki köklü geçmişini geleceğe taşımaktadır.

Society of İnegöl Furniture Manufacturers (İMOS) is an umbrella organisation that provides furniture manufacturers in Bursa act together by clustering and has a guiding role in furniture sector.

İnegöl Furniture has become a brand not only in Turkey also a well-known brand in the world.

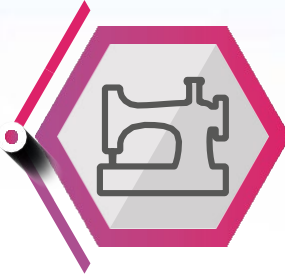
Beside its Furniture Wood Industry Museum, İnegöl carries its strong roots in sector to the future with Mobilyum, the biggest furniture shopping centre in Turkey.

ÖNCÜ SEKTÖRLER: TEKSTİL
LEADING SECTORS: TEXTILE

ÖNCÜ SEKTÖRLER: TEKSTİL

LEADING SECTORS: TEXTILE

Bursa tekstil sektörünün tarihi günümüzden 1500 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Eski çağların en değerli hammaddelerinden olan ipeğin Çin'den getirilerek, ilk defa Çin dışında üretilmesi Bursa yöresinde M.S. 550 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu zamanında da dokumacılık merkezi olmaya devam eden Bursa günümüzde de Türkiye'nin tekstil başkentidir.

Günümüzde tekstil sektörü, iplik üretiminden konfeksiyon üretimine kadar çok geniş bir ürün yelpazesini içine almaktadır. Pamuklu dokuma, suni ve sentetik iplik üretimi, yünlü dokuma, fantezi iplik üretimi, örme ve trikotaj, ev tekstili, havlu, boya-apre-emprime, konfeksiyon, hazır giyim şeklinde alt sektörler ayrılmış durumdadır.

History of the textile sector in Bursa dates back to 1500 years ago. Being one of the most precious raw materials in the ancient times, silk had been first produced outside of China in Bursa in 550 AC. Bursa has been the centre of weaving industry during Ottoman Empire period and nowadays Bursa is the textile capital of Turkey.

In Bursa, the textile industry comprises of wide product range from production of yarn to wearing apparel. Cotton woven fabric, artificial and synthetic yarn, wool woven fabric, blended yarn, knitted or woven pile fabrics, home textile, towel, painting-finishing-printing, ready-to-wear and wearing apparel are sub-sectors of textile industry in Bursa.

Bursa'nın tekstil ihracatı 2023 yılında 160 ülkeye 1.4 milyar ABD Doları

2023 export of textile of Bursa is 1.4 billion USD and to 160 countries

Bursa'nın hazır giyim ihracatı 2023 yılında 134 ülkeye 737 milyon ABD Doları

2023 export of wearing apparel of Bursa is 737 million USD and to 109 countries

Bursa'nın ilk 250 firmasından 46'sı tekstil ve hazır giyim sektöründedir.

46 of top 250 large firms of Bursa is in textile and apparel sector.

Bursa, Türkiye'nin suni ve sentetik elyaf üretim kapasitesinin yüzde 68'ine sahiptir.

Bursa produces 68 % of synthetic fiber in Turkey

Türkiye de kurulu 134 adet suni ve sentetik elyaf fabrikasının 53'ü Bursa'da bulunmaktadır.

53 out of 134 synthetic yarn factories in Turkey is located in Bursa

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE TEKSTİL İHRACATI 2023

BURSA'S EXPORT OF TEXTILE BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
ABD	USA	9,4%
Almanya	Germany	9,1%
İspanya	Spain	9,0%
Belarus	Belarus	6,2%
İtalya	Italy	5,1%
Birleşik Krallık	United Kingdom	4,7%
Rusya Federasyonu	Russian Federation	4,6%
Mısır	Egypt	4,3%
Fas	Morocco	4,1%
Polonya	Poland	3,3%
Romanya	Romania	3,1%
Fransa	France	2,8%
Hollanda	Holland	2,5%
İran	Iran	2,1%
Bulgaristan	Bulgaria	1,8%
Tunus	Tunisia	1,7%
Yunanistan	Greece	1,4%
Belçika	Belgium	1,3%
Çekya	Czechia	1,2%
Moldova	Moldova	1,2%
Diğer Ülkeler	Other Countries	20,9
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE HAZIR GİYİM İHRACATI 2023

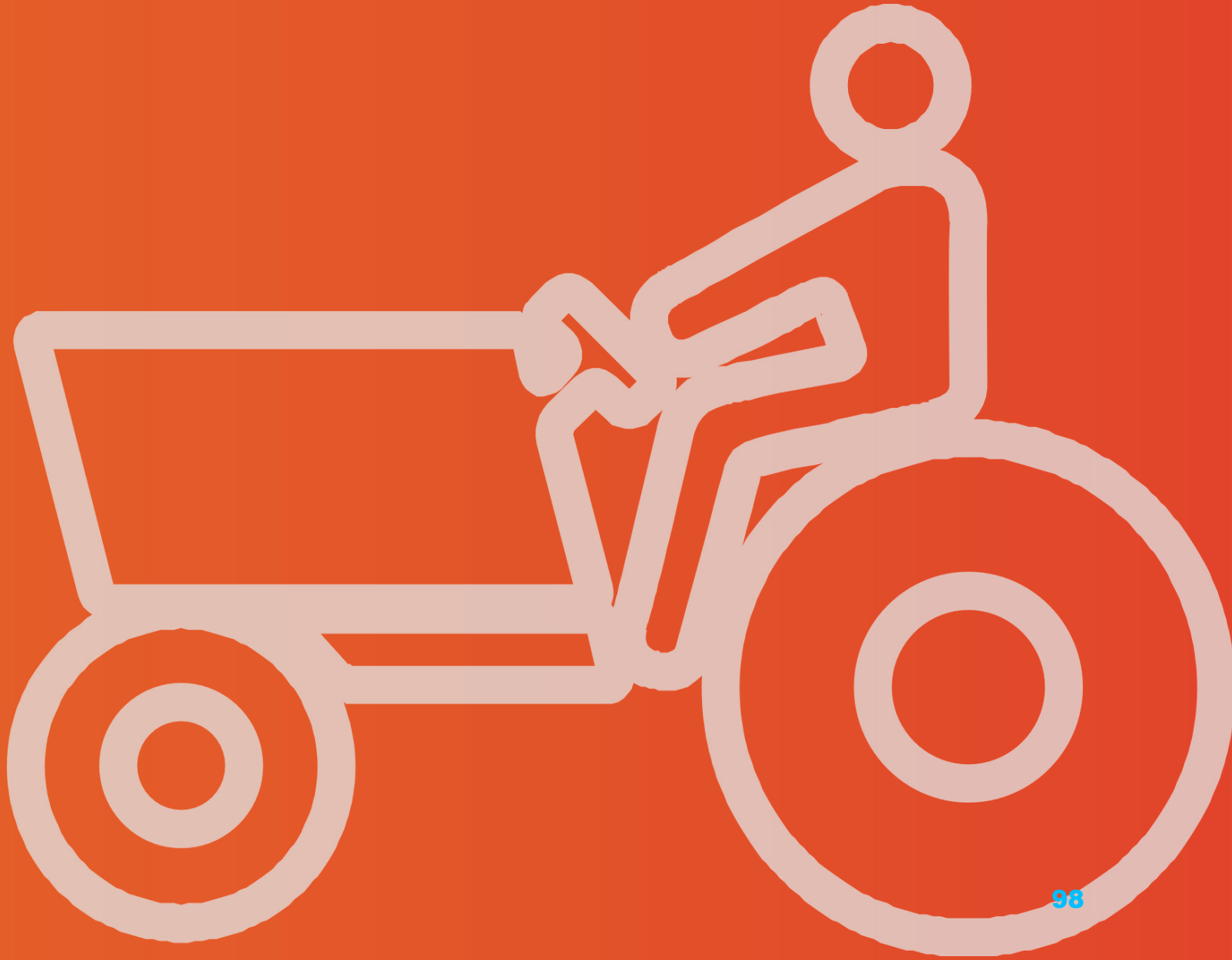
BURSA'S EXPORT OF WEARING APPAREL BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
İspanya	Spain	31%
Hollanda	Holland	24%
Birleşik Krallık	United Kingdom	11%
Almanya	Germany	5%
Fransa	France	5%
İtalya	Italy	2%
ABD	USA	2%
Belçika	Belgium	2%
Polonya	Poland	2%
Rusya Federasyonu	Russian Federation	2%
Yunanistan	Greece	1%
Suudi Arabistan	Saudi Arabia	1%
İrlanda	Ireland	1%
BAE	UAE	1%
Çin	China	1%
Kazakistan	Kazakhstan	1%
Avustralya	Australia	1%
Diğer Ülkeler	Other Countries	7
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

ÖNCÜ SEKTÖRLER: TARIM ve GIDA
LEADING SECTORS: AGRO-FOOD

ÖNCÜ SEKTÖRLER: TARIM ve GIDA

LEADING SECTORS: AGRO-FOOD

Bursa'nın coğrafi yapısı ve uygun iklim koşulları tarım ürünlerinin, kalite, miktar ve çeşit yönünden zenginlik göstermesine imkân sağlamaktadır.

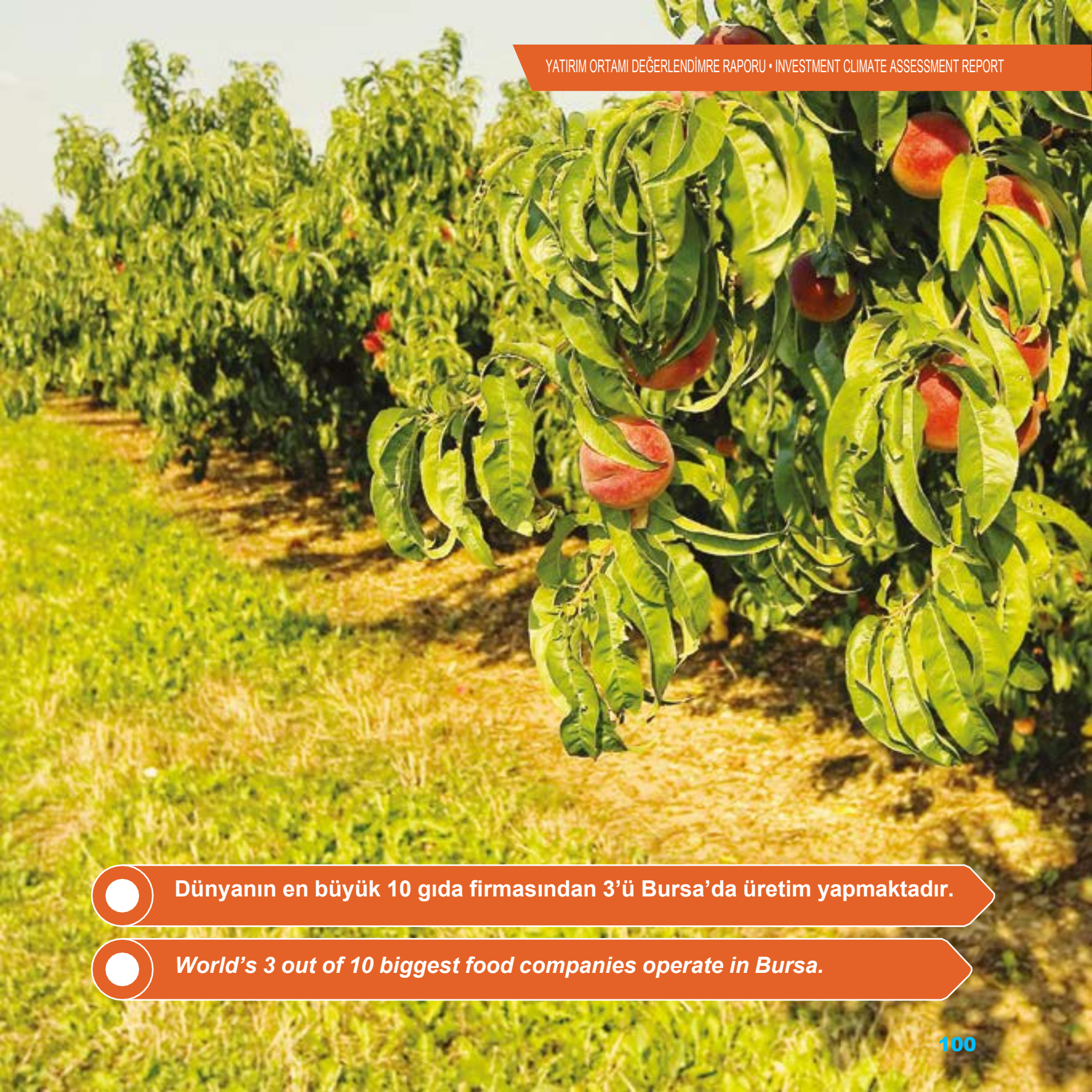
Özellikle, meyve üretiminde ön plana çıkan Bursa ilinin ihracatında yaş meyve ve sebze 'Deveci Armutu' ve 'Bursa Siyah İnciri' ile kiraz en önemli ihracat ürünleridir.

Bursa'da gıda sanayisine ilişkin olarak hemen her dalda faaliyet gösteren firmalar mevcuttur. Özellikle meyve suyu, alkolsüz içki, konserve, salça ve donmuş gıda üretiminde Bursa dünya ile rekabet etmektedir. Bursa, Uludağ'ın zengin su kaynakları ile de şişe su sektöründe de söz sahibidir.

Optimal climatic conditions and geographical structure allow Bursa to produce high quality wide range of agricultural products in big quantities.

Especially, as an important fruit producer, Bursa has 'Deveci Pear', 'Bursa Black Fig' and cherries as important export products in fresh fruit and vegetable production sector.

Food industry in Bursa has companies from almost all branches of food manufacturing. Especially, fruit juice, non-alcohol drinks, canned foods, tomato paste and frozen food are competitive branches of Bursa in the world. Bursa has also an important place in bottle water sector with rich water sources of Uludağ.

Dünyanın en büyük 10 gıda firmasından 3'ü Bursa'da üretim yapmaktadır.

World's 3 out of 10 biggest food companies operate in Bursa.

Türkiye'nin en kaliteli sofralık zeytini Bursa'dan

The highest quality table olives of Turkey is from Bursa

Bursa siyah incir üretiminde dünyada birinci

World's top black fig producer is Bursa

Bursa'nın ilk 250 firmasından 26'sı gıda, tarım ve hayvancılık sektöründedir.

26 of top 250 large firms of Bursa is in agriculture and food industry.

Tarım ve gıda alanında;

Bursa ilinin “Bursa Kebabı”, ‘İnegöl Köfte’, ‘Kemalpaşa Tatlısı’ ve ‘Kestane Şekeri” başta olmak üzere toplam 21 ürünü mahreç işaretine sahiptir.

Özellikle, sofralık zeytin üretimiyle öne çıkan Bursa’da ‘Gemlik Zeytin’i ve “Bursa Siyah İnciri” başta olmak üzere toplam 13 ürün menşe adına sahiptir.

In agro-food;

Bursa has total of 21 products including “Bursa Kebab”, “İnegöl Meatballs”, “Kemalpaşa Dessert” and “Chestnut Candy”, have Protected Designation of Indication (PDI).

Bursa has total of 13 products including ‘Gemlik Olive’ and “Bursa Black Fig” has Protected Geographical Indication (PGI) certificate.

Bursa’nın 2023 yılında gıda ve içecek sektörü ihracatı 130 ülkeye 340 milyon ABD Doları*

2023 export of food and beverage sector of Bursa is 340 million USD and to 130 countries

Bursa’nın 2023 yılında tarım ve hayvancılık sektörü ihracatı 96 ülkeye 221 milyon ABD Doları*

2023 export of agriculture and livestock of Bursa is 221 million USD and to 96 countries

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE GIDA VE İÇECEK SEKTÖRÜ İHRACATI 2023

BURSA'S EXPORT OF FOOD AND BEVERAGE SECTOR BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
Almanya	Germany	18,5%
Irak	Iraq	14,8%
Rusya Federasyonu	Russian Federation	13,7%
Hollanda	Netherland	6,2%
Kongo	Democratic Rep. Of Congo	3,2%
Suudi Arabistan	Suudi Arabia	2,9%
BAE	UAE	2,8%
Belçika	Belgium	2,4%
Birleşik Krallık	United Kingdom	2,3%
Libya	Lebanon	2,0%
ABD	USA	2,0%
Kuzey Kıbrıs Türk Cum.	Northern Cyprus	1,9%
İsrail	Israel	1,7%
Yunanistan	Greece	1,7%
Gürcistan	Georgia	1,6%
Bulgaristan	Bulgaria	1,5%
Fransa	France	1,3%
Romanya	Romania	1,2%
Umman	Oman	1,1%
Ürdün	Jordan	1,1%
Avustralya	Australia	1,0%
Diğer Ülkeler	Other Countries	15,2
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

BURSA'NIN ÜLKELERE GÖRE TARIM VE HAYVANCILIK İHRACATI 2023

BURSA'S EXPORT OF AGRICULTURE AND LIVESTOCK BY COUNTRY 2023

Ülke	Country	%
Rusya Federasyonu	Russian Federation	17,6%
Almanya	Germany	16,9%
Irak	Sudan Iraq	8,8%
BAE	UAE	5,2%
Katar	Qatar	4,1%
Gürcistan	Georgia	3,8%
Romanya	Romania	3,5%
Suriye	Syria	3,4%
Birleşik Krallık	United Kingdom	3,4%
Ukrayna	Ukraine	3,1%
Hollanda	Holland	2,9%
Azerbaycan	Azerbaijan	2,2%
Macaristan	Hungary	2,1%
Kazakistan	Kazakhstan	1,7%
Avusturya	Austria	1,4%
İran	Iran	1,4%
Hong Kong	Hong Kong	1,1%
Özbekistan	Uzbekistan	1,1%
İsviçre	Switzerland	1,0%
Diğer Ülkeler	Other Countries	7,69
Toplam	Total	100,00

Veri Kaynağı / Data Source: Türkiye İstatistik Kurumu / Turkish Statistical Institute

YÜKSELMEKTE OLAN SEKTÖRLER RISING SECTORS

YÜKSELMEKTE OLAN SEKTÖRLER

RISING SECTORS

Bursa, geçmişin tecrübesiyle yeni sektörler geliştirerek köklerini geleceğe uzatmak amacındadır. Bursa, güçlü makine sektörü ile bu alandaki yeteneğini günümüzde daha ihtiyaç duyulan uzay, havacılık ve savunma sektörü ile raylı sistemler, kimya, yenilenebilir enerji ve elektrikli araçlar sektörlerine taşımak istemektedir.

Bunun yanında, uzmanlaşmanın zorunlu olduğu günümüzde, Bursa bebe- çocuk giyimi ve turizm sektöründe uzmanlığını ortaya koyarak ve markalaşarak daha fazla katma değer elde etmek istemektedir.

Bursa is on the way to transform its roots to the future by developing new sectors with the experience of the past. Bursa, with its strong machinery sector, is eager on developing this ability into today's more required sectors like space, aviation and defence sector, Chemistry, Renewable Energy, Electrical vehicles and also railway systems.

Also, in a world of specialisation Bursa also wants to have more added value by exposing its specialisation and branding in baby- child apparel and tourism sectors.

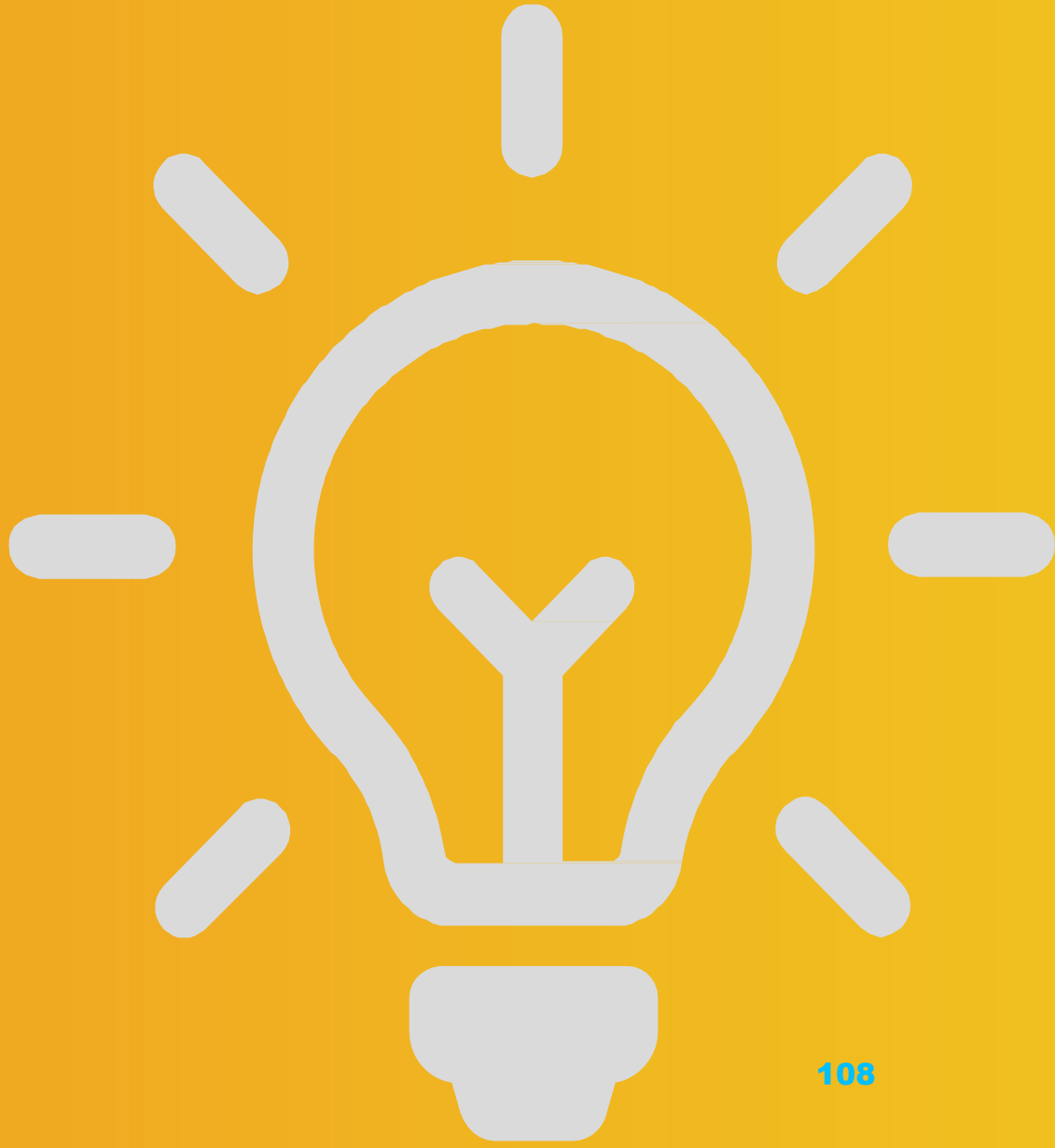
YÜKSELMEKTE OLAN SEKTÖRLER / RISING SECTORS

Yenilenebilir Enerji Sistemleri	Renewable Energy Systems
Uzay, Havacılık ve Savunma	Space, Aviation and Defence
Raylı Sistemler	Railway Systems
Bebe- Çocuk Konfeksiyonu	Baby- Child Apparel
Kimya	Chemistry
Elektrikli Araçlar	Electrical Vehicles

AR-GE ve YENİLİKÇİLİK

R&D and INNOVATION

AR-GE ve YENİLİKÇİLİK

R&D and INNOVATION

Kendi firmasında Ar-Ge merkezi kurup en az 15 Ar-Ge personeli çalıştıran firmalar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen Ar-Ge Merkezi Belgesi ile devletin destek ve vergisel muafiyetlerinden yararlanabilmektedir.

Türkiye’de toplam 1312 Ar-Ge merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerin 135’i Bursa’da bulunmaktadır. Türkiye ‘de bulunan toplam 334 endüstriyel tasarım merkezinin 33’ü Bursada’dır.

The companies that establish R&D centres in their companies and employ minimum 15 R&D personnel can benefit from state incentives and tax exemptions with their R&D Centre Certificate given by Ministry of Industry and Technology.

In Turkey, there are 1312 R&D centres of which 135 are in Bursa. There are 334 Industrial Design Centers of which 33 are in Bursa

Sektör / Sector	AR-GE Merkezi Sayısı Number of R&D Centres	Tasarım Merkezi Sayısı Number of Design Centers
Otomotiv yan sanayi / Automotive supplier industry	54	9
Makine ve teçhizat / Machinery and equipment	25	3
Tekstil / Textile	16	6
Otomotiv (ana sanayi) / Automotive	6	8
Gıda / Food	5	1
Yazılım / Software	4	-
Demir ve Demir Dışı Metaller / Iron and Non-iron metals	4	-
Mobilya / Furniture	3	1
Tarım/ Agriculture	3	-
Lastik, Plastik -Kauçuk / Plastic-	3	-
Diğer / Other	12	5
Toplam / Total	135	33

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2024 / Ministry of Industry and Technology 2024

Bursa, yenilikçilik alanında en önemli göstergeler olan sınai mülkiyet alanında istikrarlı bir şekilde iyi bir performans göstermektedir.

2023 yılında 186 ve son beş yılda toplam 1119 patent tescili ile Türkiye’de 3. sırada,

2023 yılında 164 ve son beş yılda toplam 811 faydalı model tescili ile Türkiye’de 3. sırada,

2023 yılında 5.423 ve son beş yılda toplam 24.431 marka tescili ile Türkiye’de 4. sırada

2023 yılında 8.296 ve son beş yılda toplam 26.485 endüstriyel tasarım tescili ile Türkiye’de 2. sıradadır.

Regarding industrial property rights, Bursa is performing consistently well.

3rd in Turkey with 186 patent registrations in 2023 and a total of 1,119 in the last five years,

3rd in Turkey with 164 utility model registrations in 2023 and a total of 811 in the last five years,

4th in Turkey with 5,423 trademark registrations in 2023 and a total of 24,431 in the last five years,

2nd in Turkey with 8,296 industrial design registrations in 2023 and a total of 26,485 in the last five years.

Yenilikçilik Göstergeleri	Innovation Indicators	2019	2020	2021	2022	2023
Patent Başvuru Sayısı	Number of Patent Application	526	496	450	508	509
Patent Tescil Sayısı	Number of Patent Grant	150	173	295	315	186
Faydalı Model Başvuru Sayısı	Number of Utility Model Application	229	278	309	350	262
Faydalı Model Tescil Sayısı	Number of Utility Model Grant	40	121	255	231	164
Marka Başvuru Sayısı	Number of Trademark Application	5627	6863	7896	8859	7412
Marka Tescil Sayısı	Number of Trademark Registration	3427	4093	5121	6367	5423
Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı	Number of Industrial Design Application	4070	4083	5391	15538	4650
Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı	Number of Industrial Design Registration	3284	3943	4214	6748	8296

ULUSLARARASI YATIRIM INTERNATIONAL INVESTMENT

ULUSLARARASI YATIRIM

INTERNATIONAL INVESTMENT

Bursa yatırım ortamı yabancı sermayeli firmalar için çekici olmaya devam etmektedir. Son beş yılda yabancı sermayeli 129 anonim, 1910 limited şirket kurulmuştur.

2022 yılı haziran ayı itibariyle Bursa'da 78 ülkenin sermayesinin olduğu 1007 şirket bulunmaktadır.

Bursa'da yabancı sermaye yatırımlarının %62'sini imalat sanayi yatırımları oluşturmaktadır.

Bursa investment environment continues to be attractive for foreign investment. In the last five years, 129 joint-stock and 1910 limited companies with foreign capital have been established.

By June 2022, there exist 1007 foreign firms with the majority share in capital of 78 countries.

Mostly foreign capital in Bursa are in manufacturing industry sector by 62% of share.

ÜLKELERE GÖRE BURSA'DA FAALİYETTE BULUNAN YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR COMPANIES WITH FOREIGN CAPITAL IN BURSA BY COUNTRY

Baskın Sermayeye Sahip Ülke	Country Has Majority Share	Haziran 2022 / June 2022
Almanya	Germany	160
Fransa	France	66
Yunanistan	Greece	42
İtalya	Italy	52
İran	Iran	41
Hollanda	Netherlands	32
Bulgaristan	Bulgaria	26
İspanya	Spain	27
İsviçre	Switzerland	28
ABD	USA	30
Rusya Federasyonu	Russian Federation	27
Azerbaycan	Azerbaijan	17
Suriye	Syria	139
İngiltere	United Kingdom	18
Avusturya	Austria	15
Çin Halk Cumhuriyeti	China	16
Diğer Ülkeler (45 ülke)	Other Countries (45 countries)	136
Toplam	Total	1007

Veri Kaynağı / Data Source: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Haziran 2022 / Ministry of Industry and Technology, June 2022

SEKTÖRLERE GÖRE BURSA'DA FAALİYETTE BULUNAN YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR COMPANIES WITH FOREIGN CAPITAL IN BURSA BY SECTOR

Sektör	Sector	Firma Sayısı / Number of Firms
Toptan ve Perakende Ticaret	Wholesale and retail trade	405
İmalat Sanayi	Manufacturing Industry	337
İnşaat	Construction	54
Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	Electricity, gas, steam and hot water supply	30
Gayrimenkul	Real Estate	76
Madencilik	Mining	13
Tarım, Avcılık ve İlgili Hizmet Faaliyetleri	Agriculture, hunting and related service activities	30
Diğer	Other	62
Toplam	Total	1007

Veri Kaynağı / Data Source: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Haziran 2022 / Ministry of Industry and Technology, June 2022

YATIRIM TEŞVİKLERİ INVESTMENT INCENTIVES

YATIRIM TEŞVİKLERİ

INVESTMENT INCENTIVES

Yatırım teşvik sistemi, ülkenin stratejik sektörleri için önem arz eden ara mallara olan ithalat bağımlılığını azaltma potansiyeli taşıyan yatırımları teşvik etmek amacıyla özel olarak tasarlanmıştır.

Cari açığın kapatılması, en az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin genişletilmesi, destek unsuru miktarlarının artırılması, kümelenme faaliyetlerinin teşvik edilmesi, teknoloji dönüşümü sağlayacak yatırımların desteklenmesi yeni yatırım teşvik sisteminin temel amaçları arasında yer almaktadır.

Yatırım Teşvik Sistemi'nin destekleri 1 Ocak 2012 tarihinden sonra başlayan projelere uygulanmaktadır.

Yerli ve yabancı yatırımcılar, aşağıdaki teşviklerden eşit oranda faydalanabilmektedir.

Dört ayrı başlıktan oluşmaktadır.

- 1- Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları
- 2- Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları
- 3- Öncelikli Yatırımlar Teşvik Uygulamaları
- 4- Stratejik Yatırım Teşvik Uygulamaları

Türkiye'de yatırım teşvik uygulamalarından sorumlu bakanlık Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıdır.

The investment incentives scheme is specifically designed to encourage investments with the potential to reduce dependency on the importation of intermediate goods vital to the country's strategic sectors.

Amongst the primary objectives of the new investment incentives scheme are: reduce the current account deficit; boost investment support for lesser developed regions; increase the level of support instruments; promote clustering activities; and to support investments that will create the transfer of technology.

The support measures of the Investment Incentives Program are applicable to investment projects which started as of January 1, 2012.

Local and foreign investors have equal access to The Investment Incentive System of Turkey.

The new investment incentives system has been comprised of four different schemes:

- 1- General Investment Incentives Scheme
- 2- Regional Investment Incentives Scheme
- 3- Priority Investments Incentives Scheme
- 4- Strategic Investment Incentives Scheme

The ministry that is responsible for the implementation of investment incentives in Turkey is Ministry of Industry and Technology.

Bursa, Türkiye’de illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıklarına göre oluşturulan 6 Teşvik Bölgesinden gelişmiş bir il olması sebebiyle 1. Teşvik Bölgesinde yer almaktadır.

Bursa ili, teşvik bölgesi açısından 1. Bölgede olması ile, Teşvik Sistemi çerçevesinde teşvik rejimlerine göre aşağıdaki teşvik unsurlarından yararlanılmaktadır:

Since Bursa is a developed province, it is in the 1st Incentive Region within 6 Incentive Regions that were made by the classification of the provinces in Turkey according to their socio-economic development level.

In Bursa, that is in 1. Region according to Regions of Incentive, the support measures by schemes of the investment incentives program below are available:

Destek Unsurları	Support Instruments	Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları	Öncelikli Yatırımlar Teşvik Uygulamaları	Stratejik Yatırım Teşvik Uygulamaları	Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları
		Regional Investment Incentives Scheme	Priority Investment Incentives Scheme	Strategic Investment Incentives Scheme	General Investment Incentives Scheme
KDV İstisnası	VAT Exemption	+	+	+	+
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Customs Duty Exemption	+	+	+	+
Vergi İndirimi	Tax Deduction	+	+	+	
Sosyal Sigortalar Prim Desteği (İşveren Payı)	Social Security Premium Support (Employer’s Share)	+	+	+	
Sosyal Sigortalar Prim Desteği (İşçi Payı)	Social Security Premium Support (Employee’s Share)	+	+	+	
Faiz Desteği	Interest Rate Support	+	+	+	
Yatırım Yeri Tahsisi	Land Allocation	+	+	+	
KDV İadesi***	VAT Refund***			+	

***Asgari sabit yatırım tutarı 500 milyon TL olan stratejik yatırımların bina inşaat harcamaları için /For construction expenditures of strategic investments with a minimum fixed investment amount of TRY 500 million.

YATIRIM TEŞVİK KAPSAMINDA MEVCUT DESTEKLER

SUPPORTS AVAILABLE WITHIN INVESTMENT INCENTIVE

KDV İstisnası:

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek makine ve teçhizat için KDV ödenmemektedir.

Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Yatırım teşvik belgesikapsamında yurt dışından temin edilecek makine ve teçhizat için gümrük vergisi ödenmemektedir.

Vergi İndirimi:

Gelir ve kurumlar vergisi; toplam indirimli vergi tutarı, yatırıma katkı oranına ulaşıncaya kadar indirim oranları üzerinden hesaplanmaktadır. Yatırıma katkı oranı, toplam sabit yatırım tutarının vergi indirimine tabi oranını ifade eder.

Sosyal Sigortalar Prim Desteği (İşveren Payı):

Yatırımla sağlanan ilave istihdam için yasal asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanan sosyal sigorta primi işveren payı devlet tarafından karşılanmaktadır

Value Added Tax (VAT) Exemption:

Investment machinery and equipment imported and/or locally provided within the scope of the incentive certificate will be VAT exempt.

Customs Duty Exemption:

Investment machinery and equipment imported within the scope of the incentive certificate will be customs duty exempt.

Tax Deduction:

The investor's income will be taxed at reduced rates until the total value reaches the amount calculated on the basis of government's contribution rate determined for that specific investment.

Social Security Premium Support (Employer's Share):

The Ministry of Economy will assume the costs associated with the social security premium, to be paid by the Employer for the new staff, in the amount corresponding to the legal minimum wage.

Yatırım Yeri Tahsisi:

Yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde arazi bulunabilirliğine bağlı olarak yatırım arazisi tahsis edilmektedir.

KDV İadesi:

Asgari sabit yatırım tutarı 500 milyon TL'nin üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV iade edilmektedir.

Faiz Desteği:

Teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Land Allocation:

Government land will be allocated for the investments in accordance with the rules and principles of the Ministry of Finance, depending on availability of such land at the locations preferred by the investor.

VAT Refund:

VAT collected on the building & construction expenses made for the strategic investments will be rebated provided that the fixed investment amount is over 500 million TL.

Interest Rate Support:

It is a financial support instrument provided for investment loans with a term of at least one year obtained within the scope of an investment incentive certificate. A portion of the interest/profit share regarding the loan equivalent, at most 70 percent of the fixed investment amount registered in the investment incentive certificate, will be covered by the government.

GENEL YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

GENERAL INVESTMENT INCENTIVE SCHEME

Yatırımın yapılacağı bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen kapasite şartları ve asgari sabit yatırım tutarını karşılayan tüm projeler Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları çerçevesinde desteklenmektedir. Bursa'nın içinde bulunduğu 1. Bölge için belirlenen asgari sabit yatırım tutarı 3 milyon TL'dir.

Regardless of the region where investment takes place, all projects meeting both the specific capacity conditions and the minimum fixed investment amount are supported within the framework of the General Investment Incentives Scheme. The minimum fixed investment amount is TRY 3 million in Region 1 where Bursa is.

BÖLGESEL YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

REGIONAL INVESTMENT INCENTIVES SCHEME

Her bölgede desteklenecek sektörler, bölgenin potansiyeli ve yerel ekonomik ölçek büyüklükleri doğrultusunda belirlenir.

The sectors to be supported in each region are determined in accordance with regional potential and the scale of the local economy.

BURSA'DA BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANABİLEN SEKTÖRLER

SEKTÖR	Asgari Yatırım Tutarı
Entegre hayvancılık	4 Milyon TL
Su ürünleri yetiştiriciliği	4 Milyon TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı	4 Milyon TL
Tekstil ürünleri imalatı	Tekstilin aprenmesi için komple yer yatırımlar 10 Milyon TL, tevsii yatırım 5 Milyon TL, diğer 4 Milyon TL
Giyim eşyası imalatı	4 milyon
Derinin tabaklanması ve işlenmesi*	4 Milyon TL
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı, hasır vb.	4 Milyon TL
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı**	4 Milyon TL
Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı	4 Milyon TL
Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	4 Milyon TL
Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında 50 Milyon TL, yan sanayinde 4 Milyon TL
Mobilya imalatı	4 Milyon TL
Oteller	3 milyon TL / 3 yıldız ve üzeri
Öğrenci yurtları	3 Milyon TL ve 100 öğrenci
Soğuk hava deposu hizmetleri	3 Milyon TL ve 1.000 metrekare
Lisanslı depoculuk	Ticaret Bakanlığının kuruluş izni verdiği dair yazı
Hastane yatırımı, huzurevi	4 Milyon TL ve 100 Hasta Huzurevi: 100 kişi
Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	4 Milyon TL
Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	Çevre İzin ve Lisans Belgesi
Seracılık	3 Milyon TL ve 20 dekar
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
Eğitim hizmetleri	Asgari tutar yok

INDUSTRIES TO RECEIVE REGIONAL SUPPORTS IN BURSA

Industries to receive regional incentives	Minimum Fixed Investment Amount
Integrated animal husbandry	4 Million TL
Aquaculture	4 Million TL
Manufacturing of food and beverages	4 Million TL
Manufacturing of textile products	10 Million TL for investments in textile finishing, 4 Million TL for other areas of investment
Clothing manufacturing	Investments of expanding and modernization worth of over 4 Million TL
Tannery and leather processing	4 Million TL
Manufacturing of wood and cork products	4 Million TL
Manufacturing of paper and paper products	10 Million TL
Manufacturing of chemical and herbal products used in drugs/pharmaceuticals and medicine	4 Million TL
Manufacturing of non-metallic mineral products	4 Million TL
Main metal industry, metal casting industry except for iron and steel	4 Million TL
Manufacturing of central heating radiators and boilers, manufacturing of steam boilers	4 Million TL
Manufacturing of machinery and equipment	4 Million TL
Manufacturing of office, accounting and data processing devices	4 Million TL
Manufacturing of electrical machinery and equipment	4 Million TL
Manufacturing of radio, television, communication equipment and devices	4 Million TL
Manufacturing of medical devices, high precision and optical instruments	4 Million TL
Manufacturing of motor vehicles and supply industries	50 Million TL for motor vehicle investments; 4 Million TL for motor vehicle supply industry investments
Manufacturing of furniture	4 Million TL
Hotels	3 Million TL / 3and more stars
Student dormitories	3 Million TL / 100 Students
Cold storage services	3 Million TL ve 1000 m2
Licensed warehousing	Establishment permission letter of the Ministry of Commerce
Educational services	-
Investments in hospital, nursing home for the elderly	Hospital: 4 Million TL; Nursing Home: 100 persons
Smart, multifunctional, technical textile	4 Million TL
Waste recovery or disposal facilities	Environmental Permit and License Certificate
Greenhousing	3 Million TL and 20 decares
Manufacturing of chemicals and chemical products	4 Million TL

ÖNCELİKLİ YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

PRIORITY INVESTMENT INCENTIVES SCHEME

Potansiyel olarak Türkiye'nin teknolojisi, Ar-Ge kapasitesi ve rekabetçiliğini artıracak yatırım konuları, Öncelikli Yatırım Teşvik Uygulamaları çerçevesinde desteklenmektedir.

Öncelikli Yatırım Konuları;

- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde, Turizm Merkezlerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.
- Madencilik yatırımları.
- Demiryolu, denizyolu veya havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar. Savunma sanayi yatırımları,
- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre orta yüksek ve yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlere yönelik test merkezi yatırımları.
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan kreş ve gündüz bakımevleri ile okul öncesi eğitim, ilkökul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları.
- TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ya da 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge Merkezlerinde yürütülen Ar-Ge projesi sonucunda geliştirildiği Bakanlıkça görevlendirilen izleyici raporu veya varsa ilgili Değerlendirme ve Denetim Komisyonu kararı ile belgelenen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar.
- Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar.
- 3213 sayılı Maden Kanunu'nda tanımlanmış 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.
- Mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek enerji verimliliğine yönelik yatırımlar. o Atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar.
- Asgari 50 milyon TL tutarındaki sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğalgaz depolama yatırımları.
- Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar.
- OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.

Investment subjects, which will potentially foster Turkey's technology, R&D capacity and competitiveness, are supported by Priority Investment Incentives Scheme instruments.

Prioritized Investment Subjects

- *Tourism accommodation investments that can benefit from regional supports in Cultural and Tourism Protection and Development Regions, Tourism Centers or thermal tourism.*
- *Mining investments.*
- *Investments in freight and/or passenger transportation by rail, sea or air. Defense industry investments,*
- *Test center investments for products in the medium-high and high-tech industry class according to the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) technology intensity definition.*
- *Investments in nurseries and daycare centers and preschool education, primary school, secondary school and high school education investments to be carried out by the private sector, and educational investments for the use, repair and maintenance of aircraft.*
- *Investments for the production of products or parts developed as a result of R&D projects supported by TÜBİTAK and KOSGEB or as a result of R&D projects carried out in R&D Centers within the scope of Law No. 5746 on Support for Research, Development and Design Activities, documented by the Ministry's assigned monitor report or, if any, by the relevant Evaluation and Audit Commission decision.*
- *Investments of at least 300 million TL in the main motor vehicle industry and investments of at least 75 million TL in engines and investments of at least 20 million TL in engine components, transmission organs/components and automotive electronics.*
- *Investments in electricity generation using minerals in group 4-b defined in the Mining Law No. 3213 as input.*
- *Investments in energy efficiency in existing manufacturing industry facilities. o Investments in electricity generation by recovering waste heat.*
- *Investments in liquefied natural gas (LNG) and underground natural gas storage of at least 50 million TL.*
- *Investments in carbon fiber production or in the production of composite materials made of carbon fiber, provided that they are combined with carbon fiber production.*
- *Investments in the production of products in the high-technology industry class according to the OECD technology intensity definition.*

Öncelikli Yatırım Konuları;

- Maden Kanunu'na istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları.
- Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgâr enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları.
- Direkt soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlar.
- Lisanslı depoculuk yatırımları.
- Nükleer enerji santrali yatırımları.
- Belirli nitelikteki laboratuvar yatırımları.
- İstanbul ili hariç olmak üzere asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtdışında üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları.
- Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar.
- Sağlık turizmi kapsamında yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları.
- Asgari 500 milyon TL tutarındaki orta-yüksek teknoloji sınıftaki ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.
- Asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın ihtisas serbest bölgelerinde gerçekleştirilecek yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları.
- Ar-ge ve çevre yatırımları.
- Elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatı.
- Asgari 5.000 m² beyaz alan şartını sağlayan belirli standartlardaki veri merkezi yatırımları.
- Vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar (depremde hasar önleyici sismik izolasyon cihazı, epoksi kaplı öngerme halatı vb.).
- Dijital Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar.
- Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar.

Prioritized Investment Subjects

- Mineral exploration investments to be made by investors with valid Exploration Licenses or Certificates issued pursuant to the Mining Law in their licensed areas.
- Investments in turbine and generator manufacturing for renewable energy production and blade manufacturing used in wind energy production.
- Integrated investments for aluminum flat product production by direct cooling slab casting and hot rolling methods.
- Licensed warehousing investments.
- Nuclear power plant investments.
- Laboratory investments of certain nature.
- Greenhouse investments of 25 decares and above, including greenhouse technologies produced domestically, with a minimum amount of 5 million TL, excluding Istanbul province, based on automation (including computer-controlled air conditioning, irrigation, fertilization and spraying systems).
- Investments subject to Environmental License within the scope of the Environmental Permit and License Regulation.
- Investments in elderly and/or disabled care centers and wellness facilities within the scope of health tourism.
- Investments for the production of medium-high technology products with a minimum amount of 500 million TL.
- Investments for the production of software and information technology products to be carried out in specialized free zones without the requirement of a minimum investment amount.
- R&D and environmental investments.
- Manufacturing of electric or hydrogen powered transportation vehicles.
- Data center investments of certain standards that meet the minimum 5,000 m² white area requirement.
- Investments for the production of carrier columns and transmission columns made of vulcanized rubber (seismic isolation device to prevent damage in earthquakes, epoxy coated pre-stressing rope, etc.).
- Investments within the scope of the Digital Transformation Support Program.
- Investments within the scope of the Green Transformation Support Program.

STRATEJİK YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI STRATEGIC INVESTMENT INCENTIVE SCHEME

Aşağıdaki kriterlere uyan yatırımlar Stratejik Yatırım Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenmektedir:

- Yatırımla imal edilecek ürüne yönelik yerel üretim kapasitesi ürünün ithalatından az olmalıdır.
- Yatırımın asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL olmalıdır.
- Yatırım asgari %40 katma değer yaratmalıdır (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmamaktadır).

Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değeri son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon ABD olmalıdır (yurt içi üretimi olmayan mallarda bu şart aranmamaktadır).

Investments meeting the criteria below are supported within the framework of the Strategic Investment Incentives Scheme:

- The domestic production capacity for the product to be manufactured with the investment shall be less than the import of the product.
- The investment shall have a minimum investment amount of TRY 50 million.
- The investment shall create a minimum added-value of 40% (this condition is not applicable to refinery and petrochemicals investments).
- The total import value of the product to be manufactured with the investment shall be minimum of USD 50 million as of the past one year (excluding products that are not locally produced).

BURSA İLKLERİ
FIRST OF... BURSA

BURSA İLKLERİ

FIRST OF... BURSA

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk başkenti Bursa'dır.

The first capital of Ottoman Empire is Bursa.

Osmanlı İmparatorluğu'nun bilinen ilk parası Bursa'da basılmıştır.

The first money of Ottoman Empire was coined in Bursa.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk yün, pamuk ve ipekli dokumacılığı Bursa'da yapılmıştır.

The first wool, cotton and silk fabric were woven in Bursa.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk hastanesi Bursa'da yapılmıştır.

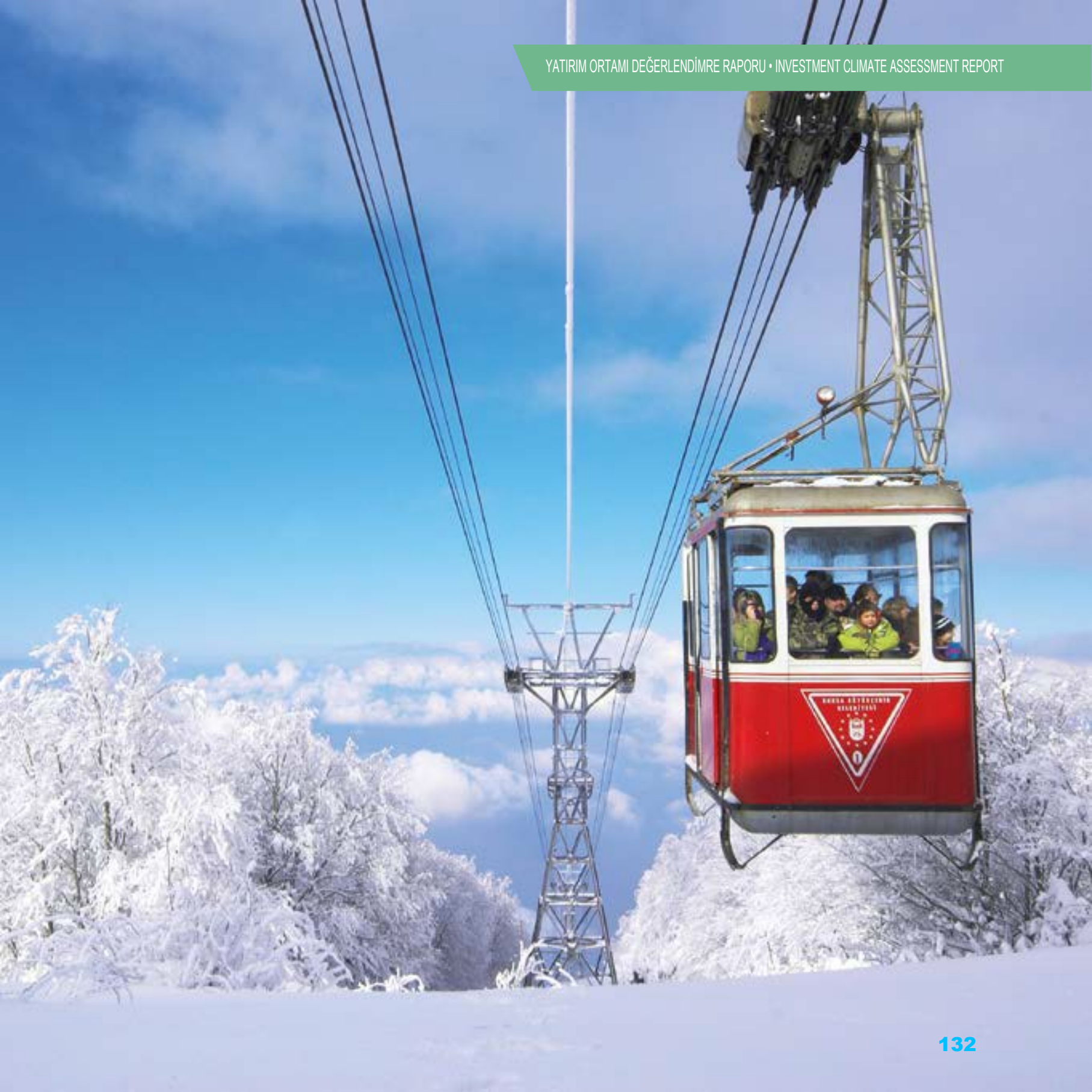
The first hospital of Ottoman Empire was built in Bursa

Anadolu'nun ilk müzesi Bursa'da açılmıştır.

The first museum of Anatolia was opened in Bursa.

- **Hristiyanlığın ilk Konsülü Bursa'da oluşturulmuştur.**
The first ecumenical council of the Church was in Nicaea (Iznik), Bursa.
- **Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgesi Bursa'da oluşturulmuştur.**
The first Organized Industrial Zone of Turkey was established in Bursa.
- **Türkiye'nin ilk otomobil fabrikası Bursa'da kurulmuştur (Tofaş).**
The first automobile factory of Turkey was established in Bursa: Tofaş.
- **Türkiye'de ilk domates salçası üretim tesisi 1955 yılında Bursa'da kurulmuştur.**
The first tomato paste factory of Turkey was established in Bursa.
- **Türkiye'nin ilk özel limanı Bursa'da inşa edilmiş ve açılmıştır (Gempport).**
The first private port of Turkey was established in Bursa: Gempport
- **Dünyanın ilk havlusu Bursa'da üretilmiştir.**
The first towel in the world was produced in Bursa.
- **Türkiye'nin ilk teleferiği Bursa'da inşa edilmiştir.**
The first cable-car of Turkey was built in Bursa.
- **Türkiye'nin ilk yerli otomobil fabrikası Bursa'da kurulmuştur. (Togg)**
The first national automobile factory of Turkey was established in Bursa: Togg.
- **Türkiye'nin ilk batarya geliştirme ve üretim tesisi Bursa'da kurulmuştur. (SIRO)**
The first battery development and manufacturing facility of Turkey was established in Bursa: SIRO.

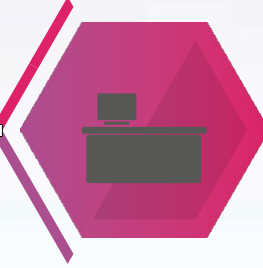

BURSA YATIRIM DESTEK OFİSİ
BURSA INVESTMENT SUPPORT OFFICE

BURSA
YATIRIM DESTEK OFİSİ

BURSA INVESTMENT
SUPPORT OFFICE

HAKKIMIZDA / ABOUT US

Bursa Yatırım Destek Ofisi, bir kamu kuruluşu olan Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı bünyesinde 2012 yılında kuruldu.

Bursa Investment Support Office was established in year 2012 within Bursa Eskişehir Bilecik Development Agency which is a governmental institution.

Bursa Yatırım Destek Ofisi, yatırımlarda Bursa'daki dostunuz!

Bursa Investment Support Office, your friend in investments in Bursa!

Bursa Yatırım Destek Ofisi, yatırım ile ilgili tüm süreçlerde yanınızda!

Bursa Investment Support Office is with you at all stages of investment processes!

Bursa Yatırım Destek Ofisi, yatırım hedeflerinize ulaşmada referans noktanız!

Bursa Investment Support Office, reference point in achieving your investment goals!

BURSA YATIRIM DESTEK OFİSİ NELER YAPAR? / WHAT DOES BURSA INVESTMENT SUPPORT OFFICE DO?

Bursa Yatırım Destek Ofisi yatırımcının her zaman yanındadır.

Bursa Investment Support Office is always by the investor's side.

Yatırımcılara bilgi sağlar ve onları yönlendirir.

It provides information and guides the investors.

- Yatırım kararı alınmasında
- Yatırımın gerçekleştirilmesinde
- Yatırım sonrasındaki işletme aşamalarında

- *In investment decisions*
- *In realisation of the investments*
- *In management stage after the investment*

Bursa Yatırım Destek Ofisi yanınızda!

Bursa Investment Office is with you!

Bursa'nın iş ve yatırım ortamıyla ilgili bilgi sağlar.
Bursa iş ve yatırım ortamıyla ilgili bilgi deposunun anahtarı Bursa Yatırım Destek Ofisi'nde

It provides information about business and investment climate of Bursa.

The key for the information bank for business and investment climate is in Bursa Investment Support Office!

Merkezi ve yerel düzeydeki mali ve teknik desteklerle ilgili danışmanlık hizmeti sağlar.

It provides consultancy on central and local financial and technical supports.

- Ne tür mali ve teknik desteklerden yararlanabilirim?
- Desteklerin kapsamı nedir?
- Desteklerin yararlanma koşulları nedir?
- Desteklere başvuruda ne gibi belgelere ihtiyaç var?

- *What kinds of financial and technical supports are available?*
- *What is the coverage of the supports?*
- *What are the conditions to benefit from the supports?*
- *Which documents are required for application?*

Cevaplar Bursa Yatırım Destek Ofisi'nde!

The answers are in Bursa Investment Support Office!

KAYNAK REFERENCES

KAYNAK

REFERENCES

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- Bursa Sanayi ve Ticaret Odası (BTSO)
İlk 250 Büyük Firma Araştırması 2022
- Gemlik Liman Başkanlığı,
<http://www.gemlikliman.gov.tr/>
- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 2023 Yıllığı
- ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi
<http://www.ulutek.com.tr>
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği
<http://www.tgbd.org.tr>
- UNESCO Dünya Mirası Merkezi <http://whc.unesco.org>
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- T.C. Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı
<http://www.invest.gov.tr>
- Karayolları Genel Müdürlüğü
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Bursa Büyükşehir Belediyesi
- Otomotiv Sanayii Derneği

- Turkish Statistical Institute (TurkStat)
- Bursa Chamber of Industry and Commerce (BTSO)
250 Large Firms in Bursa Survey 2022
- Management of Gemlik Port,
<http://www.gemlikliman.gov.tr>
- Social Security Institute (SGK), Annual of 2023
- ULUTEK Technological Development Zone
<http://www.ulutek.com.tr/>
- Technological Development Zones Society
<http://www.tgbd.org.tr>
- UNESCO World Heritage Centre <http://whc.unesco.org>
- Ministry of Science, Industry and Technology
- The Republic of Turkey Investment Support and Promotion Agency <http://www.invest.gov.tr>
- General Directorate of Motorways
- Ministry of Industry and Technology
- Bursa Metropolitan Municipality
- Automotive Manufacturers Association

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı / Bursa Eskişehir Bilecik Development Agency
Bursa Eskişehir Bilecik Development Agency Işıktepe OSB mah. Arıtma Cad. No:22 Nilüfer / Bursa TÜRKİYE
T. +90 224 211 13 27 • F. +90 224 211 13 29 • bebka@bebka.org.tr • www.bebka.org.tr

Bursa Yatırım Destek Ofisi / Bursa Investment Support Office
Işıktepe OSB mah. Arıtma Cad. No:22 Nilüfer / Bursa TÜRKİYE
T. +90 224 211 13 27 • F. +90 224 211 13 29 • bursa@bebka.org.tr • www.bursainvest.gov.tr

